Ἔτος Α'.=Ἀριθ. 42 ΚΥΡΙΑΚΗ 20 Νοεμβρίου 1888 Τιμᾶται λεπτῶν 10

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ, ὑπὸ Ἀλκαίου.
Σ' ΑΓΑΠΩ, μυθιστόρημα Ι. Μαρύ.
Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΚΕΡΟΥΑΡ, διήγημα Ἰ. Σανδώ.
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΟΝ.
Μία σδεσθεῖσα δόξα.
Ο ΜΥΣΤΙΚΙΣΜΟΣ τῶν Ἑλλήνων.
ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ, Ἐκ τοῦ Ἰσπανικοῦ.
ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ. Ἀφρικανικαὶ περιηγήσεις.
ΠΟΙΗΣΙΣ: Ἐκ τῶν τοῦ Σπεκκέτη.
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΗΧΩ.
Ἀλληλογραφία.

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ

Τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ πίλοι τῶν ἀμερικανῶν τυπογράφων.— Ὁ ἐγκέφαλος τῶν γυναικῶν.— Ἡ λωποδυσία καὶ οἱ ἐπιστήμονες αὐτῆς.—

Ὅσον ἀληθῶς καὶ ἂν ἐχλάσεν. ὅσον καὶ ἂν ἔγεινε βλάσφημος ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ὁ κόσμος, ὁ ἀγαθὸς Θεὸς ἐξακολουθεῖ ἀκόμη,

... poursuivant sa carrière,
Verser des torrents de lumière
Sur sis obscures blasphémateurs,

δηλαδὴ νὰ διανέμῃ ἀφθόνως ἐπὶ τῶν βλασφήμων τὸ ζωογόνον τῆς ἡμέρας φῶς, πρᾶγμα ὅπερ ἔπραττε καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ γάλλος Λεφρὰν δὲ Πομπινιὰν ἔγραφε τοὺς ἀνωτέρω στίχους. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι τῆς σήμερον δὲν ἠρκέσθησαν εἰς τοῦτο· ἠθέλησαν ἵνα ἔχωσι κατὰ χεῖμαρρους τὸ φῶς καὶ ἐν ὥρᾳ νυκτός, καὶ ἰδοὺ ὅτι ἐπιτυγχάνοντες τοῦτο, ἂν ὄχι παρὰ τοῦ ἡλίου, παρὰ τοῦ ἄγγλου Ἐδισσῶνος, δύνανται σήμερον νὰ καθιστῶσι διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτὸς τὴν νύκτα λαμπρὰν ὡς καὶ τὴν ἡμέραν.

Τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς, ἀληθῶς, κάμνει θαύματα. Ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἐπιμέρει γίνεται κοινοτέρα καθ' ὅλον τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, αἱ δὲ μεγάλαι ἑδραὶ τῶν Παρισίων καὶ ἄλλων εὐρωπαϊκῶν πρωτευουσῶν ἐρωτίσθησαν ὁριστικῶς δι' αὐτοῦ καταργήσασαι τὸ φωταέριον. Καὶ ἡμῶν δὲ ἡ πρωτεύουσα δὲν καθυστερεῖ ὡς πρὸς αὐτό, ἀφοῦ τὰ μεγάλα παρ' ἡμῖν καταστήματα ἀντικαθιστῶσι, τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο, τοὺς προτέρους τῶν λαμπτῆρας διὰ τῶν ἠλεκτρικῶν.

* *

Ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχωσι καταστήματα εἰς ἃ ἐγένετο χρῆσις τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτὸς ὅλως πρωτοφανὴς καὶ παράδοξος, ταῦτα εἶνε τὰ Τυπογραφεῖα τῆς ἀμερικανικῆς πόλεως Χικάγου.

Εἰς τὰ τυπογραφεῖα ταῦτα εἰσήχθη τὸ ἐξῆς σύστημα φωτισμοῦ: ἕκαστος στοιχειοθέτης φορεῖ κασκέτον περιέχον μικρὰν ἠλεκτρικὴν στήλην καὶ μίαν ἐλαφροτάτην λυχνίαν δυναμένην νὰ φωτίζῃ ἐπὶ δέκα διαρκῶς ὥρας χωρὶς νὰ γίνηται ἀντικατάστασις τῆς στήλης δι' ἑτέρας. Μικρὸν δὲ κομβίον, ὑπάρχον ἐπὶ τοῦ πίλου, χρησιμεύει εἰς ἐπαύξησιν ἢ ἐλάττωσιν τῆς ἐντάσεως τοῦ φωτός.

Καὶ οὕτω ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ οἱ τυπογράφοι, οὓς οἱ παλαιοὶ πατέρες ἀπεκάλεσαν τέκνα τοῦ διαβόλου, περιεβλήθησαν τὸ **auréole**, τὸν φωτεινὸν στέφανον τῶν ἁγίων. Τὸν νεωτερισμὸν τοῦτον διέλου ἀπίθανον νὰ τὸν ἴδωμεν ταχέως εἰσαγόμενον καὶ παρ' ἡμῖν, ἀφοῦ ἡ τιμὴ τῶν πίλων τούτων μὲ ὅλα τὰ ἐπ' αὐτῶν μηχανήματα εἶνε μόνον ἓν δεκάφραγκον.

* *

Μὴ φοβεῖσθε, καλαὶ κυρίαι! Δὲν θὰ ἐπιχειρήσωμεν μελέτην ψυχολογικὴν ἐρ' ὑμῶν δι' ἧς νὰ σᾶς ἀποδείξωμεν ὅτι ὅλα σας τὰ σφάλματα ἔχουσι κυρίαν ἀφορμὴν τὴν ἰδιαιτέραν κατασκευὴν τοῦ ἐγκεφάλου σας. Τὴν σήμερον ἄλλως τε κατέχετε ἴσην ἐν πνεύματι θέσιν μὲ τὸν ἄνδρα, καὶ οὐδεὶς θὰ τολμήσῃ νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ ἐναντίον. Θ' ἀναφέρωμεν μόνον τὰς γνώμας ἃς οἱ παλαιοὶ πατέρες, ὡς ἐπίσης καὶ ἄλλοι τῶν προγενεστέρων ἔτερφον, περὶ ὑμῶν.

Οἱ λοιπὸν πατέρες τῆς ἐκκλησίας καμμίαν λεπτότητα ἢ σεβασμὸν δὲν ἔτρεφον πρὸς τὴν γυναῖκα, ἀφοῦ ὁ μὲν ἀπεκάλει αὐτὴν «σκεῦος μεμολυσμένον,» ὁ δὲ «τέρας φιλήδικον καὶ κακοποιόν.» Ἀλλὰ δὲν ἦσαν ταῦτα μόνον, ἢ μᾶλλον αὐτὰ ἦσαν ἀσήμαντα παραβαλλόμενα πρὸς τὴν σύνοδον ἣν ἀργότερον ἔκαμον πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος «ἐὰν ἡ γυνὴ ἔχει καὶ αὐτὴ... ψυχήν» καὶ ἔρθασαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν ἔχει τοιαύτην.

Ἀλλὰ τοῦτο βεβαίως ἦτο ἀπόρροια τῶν δογμάτων «Πᾶσα κακία εἶνε μικρὰ συγκρινομένη πρὸς τὴν τῆς γυναικὸς» κλπ. τῆς παλαιᾶς Γραφῆς. Ὁ δὲ Φενελὼν πρῶτος ἐν Γαλλίᾳ προσέρχεται εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ ἠδικημένου φύλου, λέγων ὅτι τὸ καλὸν ἄνευ τῆς γυναικὸς ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ.

Κατόπιν ἔρχεται ὁ Ῥαβελαί ὅστις «ἀδιαφορεῖ περὶ τῶν γυναικῶν,» καὶ ὅστις κράζει διὰ τοῦ ἰατροῦ Ρονδιβίλις ὅτι «ὁ Πλάτων ἀγνοεῖ μεταξὺ ποίας τάξεως ζώων πρέπει ἡ γυνὴ νὰ καταταχθῇ.» Δὲν εἶνε λοιπὸν οὗτος ἔτι, μὲ τοὺς χονδροειδεῖς τοῦ ἀστεϊσμοὺς, ὁ ἁρμόδιος ἵνα ριφθῇ πρὸ τῶν ποδῶν της καὶ τῇ πλέξῃ ὕμνους καὶ ἐγκώμια, πρᾶγμα ὅπερ δὲν ἤρεσε νὰ συμβῇ.

Τὴν σήμερον ὅμως, κυρία μου, τόσον καλὴν κατέχετε θέσιν καὶ τόσον θαυμάσια χαιρίζεσθε τὸν κάλαμον πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων σας, ὥστε οὐδεὶς θὰ τολμήσῃ νὰ σᾶς εἴπῃ ὅτι.

«Ἔχετε ἐγκέφαλον πιθήκου καὶ κρανίου ἀλώπεκος» ὡς λέγει ῥητόν τι τοῦ 16ου αἰῶνος, καὶ ὁ Πώλ δὲ Βιλλιάρ, δηλαδὴ ὁ γάλλος ἰατρὸς ὁ συλλέξας πάντα τὰ ἀνωτέρω.

Ἡ λωποδυσία ἔσχε καὶ ἔχει καθ' ἡμέραν ὀπαδοὺς οἵτινες διὰ τῶν πρωτοτύπων αὐτῶν στρατηγημάτων κατόρθωσαν νὰ τὴν κατατήσωσιν ἀληθῆ ἐπιστήμην. Ὅσα ὅμως στρατηγήματα λωποδυτῶν καὶ ἂν ἠκούσατε ἢ ἀνεγνώσατε θὰ ἦναι ἀτήμαντα βεβαίως, παραβαλλόμενα πρὸς τὸ κατωτέρω παλαιὸν μὲν ἀλλ' εἰς ἄκρον πρωτότυπον καὶ παράδοξον λωποδυτικὸν χρόνου κόν.

Ἄνθρωπός τις ἦλθε καὶ ἐγκατέστη, ἄγνωστον πόθεν, εἰς μίαν ἀμερικανικὴν πόλιν. Ἐφαίνετο καθ' ὅλα ἄνθρωπος τῆς ἀκριβείας καὶ τῆς τάξεως. Ἐφαίνετο ἤδη τεσσαρακοντούτης. Τὰ πάντα ἐν αὐτῷ ἦσαν ἀνεπίληπτα, ὁ λευκὸς του λαιμοδέτης καὶ ἡ σοβαρά του ῥαβιγγότα, καὶ εἶχε τὸ ἐξωτερικὸν ἀνθρώπου ἔχοντος τὰς ὑποθέσεις του, σεβαστοῦ οἰκονομολόγου. Ἡ πρώτη του φροντὶς ὑπῆρξε νὰ ζητήσῃ ἐπισήμως διὰ τῶν ἐφημερίδων οἴκημα τῆς ἀρεσκείας του, προσθέτων ὅτι ζητεῖ οἰκογένειαν χρηστοήθη καὶ εἰ δυνατὸν ἄνευ τέκνων, διότι εἶνε φίλος τῆς ἡσυχίας. Παρεκάλει δὲ πρὸς τούτοις ἐν τῇ ἀγγελίᾳ τὴν μέλλουσαν οἰκογένειαν ἐν ᾗ ἔμελλε νὰ ἐγκατασταθῇ, νὰ τῷ πέμπῃ τὸν λογαριασμὸν πάντοτε εἰς τὴν πρώτην ἀκριβῶς τοῦ μηνὸς καὶ οὐδέποτε εἰς τὰς 30ὸ. ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει.

Εὑρεθέντος τοῦ οἰκήματος, ὁ ἥρως ἡμῶν ἐνοικίασε μικρόν τι γραφεῖον εἰς μίαν τῶν ἀξιοπρεπεστέρων ὁδῶν τῆς πόλεως. Οὐδὲν ἀπεστρέφετο ὅσον τὰς ἐπιδείξεις. Ἐπειδὴ «ὅπου αὐταὶ ὑπάρχουσιν, ἔλεγεν, ἐκεῖ βασιλεύει καὶ ἡ ἀπάτη» αὐτὸς δὲ ἡ φράσις σύσκη ἔκαμεν ἀντύπωσιν ἐπὶ τῆς οἰκοδεσποίνης του, ὥστε ἐσημειώθη ὑπ' ἐκείνης ὡς ῥητὸν ἐν τῇ μεγάλῃ της Ἁγίᾳ Γραφῇ ἐπὶ τοῦ περιθωρίου τῶν ῥητῶν τοῦ Σολομῶντος.

Ὀλίγας μετέπειτα ἡμέρας ἔκαμε διὰ τῶν ἐφημερίδων ὁ ἥρως ἡμῶν τὴν ἑξῆς αἴτησιν:

«Προτιθέμενοι οἱ ὑπογεγραμμένοι νὰ κάμωμεν μεγάλας ἐμπορικὰς ἐργασίας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ζητοῦμεν τρεῖς ἢ τέσσαρας ὑπαλλήλους εὐφυεῖς καὶ ἔχοντας καλὰ συστατικά. Ἐπειδὴ δὲ εἰς ἑκάστου τὰς χεῖρας θὰ ἐμπιστεύωνται κολοσσιαῖα ποσὰ, διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖται παρ' ἑκάστου τούτων ἐνέχυρον πεντήκοντα ταλλήρων. Ἐκ τῶν νέων θὰ προτιμηθῶσιν οἱ χρηστοήθεις καὶ θεοσεβεῖς. Οἱ βουλόμενοι, θὰ εὑρωσι τὸ γραφεῖον ἀνοικτὸν ἀπὸ 10-11 π. μ. καὶ 4-5 μετὰ μεσημβρίαν.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι: Βόκς, Χόκς καὶ Στκ.

Ἀρ. 110, Ὁδὸς Δόγ.»

Μέχρι τῆς 31ῆς τοῦ μηνὸς παρουσιάσθησαν 15 ἕως 20 νεανίαι εὐσεβῶν κλίσεων. Ἀλλὰ τὴν πρωΐαν τῆς πρώτης τοῦ ἐπομένου μηνὸς ὁ καταστηματάρχης δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὸ γραφεῖον του.

Τὴν δὲ πρωΐαν τῆς ἐπιούσης; Τὴν πρωΐαν ταύτην ἡ καλὴ οἰκοδέσποινα ἤγειρε παρά τινος χαρτοπωλείου κόμμι ἐλαστικὸν διὰ νὰ σβέσῃ ἀπὸ τῆς ἁγίας Βίβλου τὰ ῥητὰ τοῦ σεβασμίου της οἰκιοκτήτορος. Ὅσον δὲ διὰ τοὺς χρηστοὺς νέους τοὺς προκαταβαλόντας τὰ τάλληρά των,... αὐτοὶ περιμένουν ἀκόμη τὴν εἰς τὸ γραφεῖον ἐμφάνισιν τοῦ διευθυντοῦ των.

Εἰς τὴν τράπεζαν.

Ἡ κυρία θραύει ἐν κόγχον βάστον, τὸ ἀλαπίζει, καὶ ἀφοῦ τὸ ἐβρόκιμαστε τὸ κόπτει κατὰ μέρος.

— Διατί δίνεις τὸ πρωΐ; Ἐρωτᾷ ὁ σύζυγος.

— Ἔγεινε πολὺ ἄλμυρο καὶ δὲν τρώγεται.

— Ἀ! ἀ! ἐκατάλαβα· θὰ τὸ εἶχε ἀλατίσει φαίνεται ἔξω ἐνῷ τὸ ἔβρασε καὶ ἐκείνη ἡ ἔκχασμένη.

ΑΛΚΑΙΟΣ

Ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα ὠνομάσθη οὕτω ὡς ἐκ τῶν μεγάλων ὑπεδρυχίων κοραλλίνων δένδρων καὶ φυτῶν ἅτινα καλύπτουσι τὸν πυθμένα της, ἀπαράλλακτα καθὼς τὰ δένδρα καλύπτουσι τὴν γῆν.

Μικροτεχνικὸν περίεργον.— Ἡ Αὐτοκρατορικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Βιέννης κατέχει φύλλον χάρτου ἔχον 21 ἑκατοστῶν μῆκος καὶ 16 πλάτος, ἐφ' οὗ ὑπάρχουν ἀντιγεγραμμένα τὰ ἑξῆς βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς: Ἡ Ἑβρ. γερμανιστί. Ὁ Ἐκκλησιαστής. ἑβραϊστί. Τὸ ἄσμα ἀσμάτων. εἰς τὴν χαλδαϊκήν. Ἡ Ἐσθὴρ, ἑβραϊστί καὶ τὸ Δευτερονόμιον. γαλλιστί. Τόσον δὲ εἶνε πάντα καθαρῶς γεγραμμένα ὥστε δύνανται ν' ἀναγνωσθῶσι καὶ χωρὶς μικροσκόπιον.

Οἱ Πέρσαι λέγουν ὅτι δίκα μέτρα ἐμαλίας ἐστάλησαν κάτω εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐξ αὐτῶν ἡ γυνὴ ἔλαβε τὰ ἔννέα.

Σ' ΑΓΑΠΩ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΑΡΥ

(Συνέχεια)

Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι ὁ Τουρζῆς ἤρχισε ν' ἀμηχανῇ, τοῦτο δὲ προήρχετο ἐκ τοῦ ὅτι ἔβλεπεν αὐτὴν ἀλλοιωθεῖσαν. Ἄλλοτε, πάντοτε γαλήνιος αὕτη, οὐδέποτε ἐδείκνυεν ὑπερεκχειλίζουσαν τὴν χαρὰν ἢ τὴν λύπην της. Ἦτο λίαν συμμέτρου χαρακτῆρος. Ἀλλὰ τώρα κατέστη ὅλως τὸ ἐναντίον. Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ λεπτὴ μορφή της μετεβλήθη. Ὁ ἐπὶ τῶν παρειῶν της πυρετὸς τῇ παρεῖχεν ἀλλόκοτον ζωηρότητα καὶ οἱ ὀφθαλμοί της ἀπήστραπτον ἐκ λάμψεως ἀσθενικῆς.

Ἡ Μαγδαληνὴ τὸ ἔλεγε πρὸς τὸν δικαστήν:

— Ἡ μήτηρ ὑποφέρει... Δὲν τὸ παρετήρησας;

— Ναί. Ἀλλὰ τί ἔχει; Τὸ γνωρίζεις, τέκνον μου;

Καὶ ἡ τυφλή, βραδέως, πάντοτε παραδεδόμενη εἰς τὰ ὀνειρά της:

Ἀγαπᾶτέ την πολύ, ἀγαπᾶτε την σφοδρῶς!!

Ἠνοίχθη ἡ θύρα καὶ εἰσῆλθεν ὁ Τρίνα. ἔστις τὸ ἐπεβεβαίωσε:

— Ναί, τὰ νεῦρα. Διάβολε, δὲν δύναται νὰ ἦναι ἄλλο τι. Ἔχετε ὑπομονὴν καὶ θὰ περάσῃ. Ὁ νέος γάμος ὃν ἀπεφάσισε τῇ ἐνθυμίζει τὸν προηγούμενον, ὡς βλέπετε, καὶ τοῦτο βεβαίως δὲν δύναται νὰ τῇ ἀποβαίνῃ εἰς καλόν. Εἶνε ὕδωρ μεμολυσμένον τὸ ὁποῖον κυλίεται ἐπὶ ἐχθῆς ὡραίας. Ὑπομονή, τὸ ὕδωρ τοῦτο θὰ διαβῇ.

Ἡ Γενεβιέβη ἔστειλε πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ δικαστηρίου αἴτησιν δι' ἧς τὸν παρεκάλει νὰ ἐπιταχύνῃ τὸ διαζύγιον. Εἶχε διορίσει πρὸς τοῦτο πληρεξούσιον ἐκλεχθέντα παρὰ τοῦ Τουρζῆ. Οἱ τόποι, ὡς εἴπομεν, διὰ τοιούτου εἴδους ὑπυθέσεις, εἶνε ἁπλούστατοι. Δύο ἢ τρεῖς ἑβδομάδες ἀρκοῦσιν εἰς τὸν νόμον ἵνα διαλύσῃ ὅτι αὐτὸς οὗτος συνῆψεν.

Ὁ Μοντεδιάν, ὡς ὅλη ἡ κοινωνία, ἔμαθε τὸ προτεχθὲν διαζύγιον. Καί, μολονότι ἡ εἴδησις δὲν ἔφθασε καὶ μέχρι τῶν ἐργατῶν, ἐγνώριζον ὅμως οὗτοι τὸν μέλλοντα τῆς δεσποίνης των μετὰ τοῦ Τουρζῆ γάμον.

Ὅταν ὁ Ἕκτωρ ἤκουσε τὴν περὶ διαζυγίου εἴδησιν, εὑρίσκετο εἰς τὸ κατάστημα. Τόσον ἡ συγκίνησίς του ὑπῆρξε μεγάλη, ὥστε μεθ' ὅλην του τὴν γενναιοψυχίαν ἠσθάνθη τὸ θάρρος ἐκλεῖπον ἀπ' αὐτοῦ. Ἐξῆλθε, τὴν ἐσπέραν ἐπέστρεψε καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ῥοζὶν ὅτι δὲν θὰ ἐπανέλθῃ.

— Προφυλάττου, τῷ εἶπεν ὁ γέρων Ἰωσήφ, δὲν σὲ βλέπω εἰς τόσον καλὴν κατάστασιν ἀπό τινος.

Ἀπῆλθε διὰ τῆς πεδιάδος, χωρὶς νὰ σκεφθῇ περὶ τῆς ἐδοῦ ἦν ἐβάδιζεν, ἀλλὰ, μηχανικῶς βαδίζων, εὑρέθη παρὰ τὰς ὄχθας τῆς Δέλης πρὸ τοῦ περάματος ἔνθα ἡ Γενεβιέβη τῷ εἶχε δώσει ἡμέραν τινὰ συνέντευξιν. Ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς χλόης καὶ, θέσας τὴν κεφαλὴν μεταξὺ τῶν χειρῶν, ἐβυθίσθη εἰς ῥεμβασμούς. Λίφνης θόρυβός τις τὸν ἔκαμε νὰ σκιρτήσῃ· ἐστράφη. Ἠγέρθη ἀποτόμως καὶ ἠθέλησε νὰ τραπῇ εἰς φυγήν. Ἦτο ἡ Γενεβιέβη, τὸν εἶχεν ἴδει. Αἱ δυνάμεις του τὸν ἐγκατέλιπον, ἔμεινεν. Ἀλλ' ἔτρεμεν. εἶχε τοὺς ὀδόντας συνεσφιγμένους. Ὅλη του ἡ ἀνδρικὴ ἐνέργεια ἐπνίγετο ἐν τῇ ὑπερβολικῇ του συγκινήσει.

— Συγγνώμην, κυρία, ἐτραύλισε,.. δὲν σᾶς ἐπεζήτουν, καὶ ἂν ἐγνώριζον ὅτι θὰ σᾶς συνήντων ἐδῶ, δὲν θὰ ἠρχόμην...

Ἕκτωρ, εἶπεν αὕτη, ἐπιθυμῶ αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα νὰ ἐγκαταλίπῃς τὸ ὑπουργεῖον!,..

— Ναί, γνωρίζω... τὸ διαζύγιον, τὸν γάμον... Εἶνε δικαίωμά σας... θὰ ὑπακούσω... Λοιπὸν ἡ εἴδησις εἶνε ἀληθής;... Εἶνε ἀληθῆ ὅσα λέγουσιν;...

— Ἀληθῆ.

— Τότε, χαῖρε, χαῖρε!..

Προυχώρησε βήματά τινα κλονούμενος. Αἴφνης, αἱ κνημαί του ἐκλονίσθησαν. Ἔτεινε τὰς χεῖρας ἐμπρὸς διὰ νὰ συγκρατηθῇ. ἀλλὰ μὴ εὑρὼν στήριγμά τι, ἔπεσεν. Ἡ Γενεβιέβη ἐξέβαλε κραυγὴν φρίκης καὶ ὥρμησε πρὸς αὐτὸν,

— Τί ἔχετε;... Εἶσθε ἀσθενής...

— Τίποτε, τίποτε, εἶπεν,... ἁπλῆν ζάλην... ἐνόμιζον ὅτι ἡ γῆ ἐδυθίζετο ὑπὸ τοὺς πόδας μου... Μὴ φροντίζετε περὶ ἐμοῦ... ἀναχωρῶ... ἐτελείωσεν!..,

Ἔφυγε τῷ ὄντι χωρὶς νὰ ἐπιστρέψῃ... Καὶ ἐκείνη ἐδυθίσθη εἰς σκέψεις. Ὀλίγον μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Μοντεδιὰν προσῆλθεν ὁ Τουρζῆς. Ἐκείνη δὲν τὸν περιέμενε, τὸν ἐζήτει ὅμως. Ἡ νὺξ δὲν εἶχεν ἔτι ἐφαπλώσει τὰ σκότη αὐτῆς καὶ ὁ Τουρζῆς διακρίνας αὐτὴν ὠχρὰν, μὲ τὸ στῆθος ὑψούμενον ἐκ τῶν παλμῶν τῆς καρδίας, τὴν ἠρώτησε.

— Τίς ἦτο αὐτὸς ὁ ἐργάτης;... Τί ἤθελε;...

— Περιεδιάβαζεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ.

— Συνωμίλεις μετ' αὐτοῦ. Ἐφαίνετο ὅτι σὲ ἱκέτευεν... Ἔπεσε χαμαί...

— Μοὶ ἔλεγεν ὅτι ἦτο ἀσθενής, ὅτι ὑπέφερεν ἐξ ἀδυναμίας, καὶ ἀκριβῶς ἐν ᾧ μοὶ ὡμίλει, αἱ ἀδυναμίαι του τὸν ἐκυρίευσαν...

— Καὶ τοῦτο βεβαίως σοὶ προυξένησε τὴν συγκίνησιν ἥτις τώρα σὲ κατέχει!

— Ἴσως...

— Γενεβιέβη;

— Ἀγαπητέ μου;

— Δὲν ἔχεις τι πλειότερον νὰ μοὶ εἴπῃς;

— Τίποτε.

Δὲν ἀντέτεινεν. Αἱ ἀπαντήσεις τῆς νεαρᾶς γυναικὸς, πολὺ τοῦ συνήθους πυρετωδέστεραι, ἦσαν βραχεῖαι, προδίδουσαι κόπωσιν... Ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ βραχίονός του καὶ ἔλαβον ἀμφότεροι τὴν πρὸς τὸν πύργον ἄγουσαν. Ἐκεῖ οὗτος τὴν ἐγκατέλιπε, καὶ μετέβη ἐφ' ἁμάξης εἴς τι γειτονικὸν χωρίδιον ἔνθα φόνος τις διαπραχθεὶς ἀπῄτει τὴν παρουσίαν του. Ἔπρεπε τὸ ἑσπέρας νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Λίλλην. Διῆλθε τοῦ ὑελοπωλείου καὶ

ἐζήτησε τὸν Ροζὲν. Ὁ διευθυντὴς προσέδραμεν.

— Ἔχω ἀνάγκην πληροφορίας τινὸς, κύριε Ροζέν.

— Εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας, κύριε δικαστά.

— Δύνασθε νὰ μοὶ εἴπητε ἐὰν αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶνε παρόντες ὅλοι οἱ ἐργάται εἰς τὸ κατάστημα, ἤ, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τίνες ἀπουσιάζουσι;...

— Τὸ μόνον εὔκολον, κύριε Τουρζῆ. Εἷς μόνος ἀπόψε λείπει. Ἀνεχώρησεν ὀλίγον ἀδιάθετος...

— Καὶ ὀνομάζεται;

— Ρουδεβέργ... ἡ κυρία Μοντόριὰν τὸν γνωρίζει...,

— Εὐχαριστῶ, κύριε Ροζέν.

Καὶ τὸ ὄχημα τοῦ δικαστοῦ ἐγένετο ἄφαντον ἐν τῇ σκοτίᾳ τῆς νυκτός.

Δ'.

Παρῆλθον τινὲς ἡμέραι χωρὶς ὁ Τουρζῆς νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Κλερμαρέ. Ὅτε ἐπέστρεψεν, ὁ πρῶτος του λόγος ὑπῆρξεν ὑπαινιγμὸς ἐπὶ τῆς τελευταίας σκηνῆς:

— Δὲν ἐπανεῖδες πλέον αὐτὸν τὸν ἐργάτην...αὐτὸν τὸν Ρουδεβέργ; εἶπε πρὸς τὴν Γενεβιέβην.

— Τίς σοὶ εἶπε τὸ ὄνομά του; ἠρώτησεν ἐκείνη ἀνήσυχος.

— Ὁ διευθυντής.

— Πρὸς τί τὸν ἠρώτησας;

Ἀγνοῶ ὁποῖας φύσεως μὲ συνέτριβε καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα. Σοὶ ἤρεσκε νὰ ἐξέρχῃσαι μόνη, καὶ ὁ ἀγαπητός σου περίπατος ἦτο τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ ἔνθα ὑπάρχει τὸ πέραμα. Ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει ὁδὸς δημοσία, καὶ ἡ μόνη ὑπάρχουσα ὁδὸς εἶναι ἐξάρτημα τοῦ πύργου. Μοὶ ἐφάνη παράδοξον πῶς εὑρίσκετο ἐκεῖ εἷς ἐργάτης. Μεταξὺ τῶν θεραπόντων σας ἐνδεχόμενον νὰ ὑπάρχωσι κακὰ ὑποκείμενα ἄξια νὰ διαπράξωσι προσβολήν τινα ἐν ὥρᾳ μέθης. Ἦτο νύξ. Αὐτὸς ὁ Ρουδεβέργ εἶχε τρόπους παραδόξους. Ἐρωτήθην διὰ σάς.

— Εὐχαριστῶ. Οὐδένα κίνδυνον διέτρεχον.

Καὶ ὅμως ἐνδομύχως αὕτη ἀμφέβαλλε περὶ τῶν λεγομένων της. Ὁ Τουρζῆς ἐξήτασε μετὰ προσοχῆς τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου της. Εἰσέδυε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν εἰς τὰ ἔγκατα τῆς ψυχῆς ταύτης ἣν ἀπὸ πολλοῦ ἔμαθε ν' ἀναγινώσκῃ καὶ ἥτις οὐδὲν εἶχεν ἀπόρρητον δι' αὐτόν. Δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑπομείνῃ τὸ βλέμμα του. Ἐλαφρὰ ῥιγοκίασις διέτρεχε τοὺς δακτύλους της.

— Ψεύδεται. Συμβαίνει κάτι τι.

Ἐπὶ τῇ σκέψει ταύτῃ περὶ ψεύδους, τὸ γαλήνιόν του μέτωπον συνεσπάσθη καὶ ἡ καρδία του συνεσφίγχθη σφοδρῶς. Ἦτο τὸ πρῶτον νέφος τὸ ἐπερχόμενον ἵνα καλύψῃ τὰς σχέσεις αὐτῶν, ἵνα ἀμαυρώσῃ τὸν ἀμοιβαῖον αὐτῶν ἔρωτα.

Ἐπειδὴ ἐρ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα εἶχεν ἀπουσιάσει, ἤδη δὲ οὐδὲν τὸν ἀπασχολεῖ πλέον εἰς Λίλλην, ἠθέλησε ν' ἀναπληρώσῃ τὸν ἀπολεσθέντα χρόνον.

Θὰ ἔλθω αὔριον, μεθαύριον, καθ' ἑκάστην, εἶπε πρὸς τὴν νεαρὰν γυναῖκα. Ἑκάστη στιγμὴ ἣν διέρχομαι μακρὰν σου μοὶ στοιχίζει πολὺ διὰ τὸν ἔρωτά μου. Ἔσπευσα νὰ μὴ σ' ἐγκαταλίπω πλέον.

Ἐκείνη ἐμειδίασε μειδίαμα συνεσταλμένον.

— Ὑπομονή, Τουρζῆ. Ὅσον οὔπω τὸ διαζύγιον. εὐθὺς ἡ ἕνωσις ἡμῶν...ἔπειτα ἡ εὐδαιμονία!...

— Ναὶ, Γενεβιέβη. καὶ τόσον τοῦτο μοὶ φαίνεται μέγα. τέλειον θαυμάσιον, ὥστε δὲν τολμῶ νὰ τὸ πιστεύσω· τοῦτο θὰ ἦτο τὸ μέγιστον τῶν εὐτυχημάτων δι' ἐμέ. Φοβοῦμαι μὴ μοὶ ἐπέλθῃ συμφορά τις.

— Παιδίον, ἀπήντησεν ἐκείνη. Ἀρτὶ ἡ εὐτυχία σου ἐξαρτᾶται ἐξ ἐμοῦ... ἐκτὸς ἂν ἀποθάνω, πρὸς τί ἀμφιβάλλεις περὶ τῆς πραγματοποιήσεώς της;

Καὶ μετὰ στιγμὴν σιγῆς:

Ναὶ, Τουρζῆ. ἐπισκέπτου μὲ ὅσον δύνασαι συχνότερον. ἀφοῦ κακαὶ ἰδέαι κατακυριεύουσι τὸ πνεῦμά σου. Ἀλλ' ἔμως, προσέθηκε μετὰ νευρικῆς διαταράξεως ἥτις δὲν παρῆλθεν ἀπαρατήρητος, — αὔριον, δὲν θὰ μ' εὕρῃς εἰς Κλερμαρέ.

Πάντοτε ἠρυθρία. Ὁ δικαστὴς παρετήρει τὴν ταραχήν της ἐν τῇ δειλίᾳ τῶν ὀφθαλμῶν της. Ἐπόθει νὰ τὴν ἐρωτήσῃ: «Ποῦ θὰ ὑπάγῃς; Οὐδεὶς μοὶ ἔκαμε λόγον περὶ αὐτῆς σου τῆς ἀναχωρήσεως.» Ἀλλὰ δὲν τὸ ἔπραξε διὰ νὰ μὴ τὴν φέρῃ εἰς ἀμηχανίαν. Πιθανὸν δὲ καὶ νὰ τὴν δυσηρέστει.

— Λοιπὸν θὰ σᾶς ἴδω μεθαύριον μόνον;

— Βεβαίως.

Ἐφαίνετο ἀνακουφισθεῖσα. Ἐγένετο φαιδροτέρα, ὡσεὶ λαβοῦσα τὴν ἀπόφασιν νὰ διαλύσῃ τὴν ἀνησυχίαν ἣν ἐμάντευεν ἐπ' ἐκείνου.

Δημιουργεῖς χιμαίρας...τῷ εἶπεν. Ἄφες νὰ στηριχθῶ ἐπὶ τοῦ βραχίονός σου καὶ πηγαίνωμεν νὰ περιπατήσωμεν εἰς τὴν αὐλήν. Ἐκεῖ θὰ μοὶ εἴπῃς ποῖαι εἶνε αἱ κακαὶ ἰδέαι αἱ κυριεύσασαι τὴν κεφαλήν σου.

— Ἀγνοῶ, Γενεβιέβη. Τὸ νὰ ὀνομάσω αὐτὰς ὡρισμένως μοὶ εἶνε ἀδύνατον. Φοβοῦμαι, ἴδοὺ τὸ πᾶν.

— Τοῦτο εἶνε φυσικώτατον. Τόσον ὀλίγον ἐπλάσθημεν διὰ τὴν εὐτυχίαν, ὥστε αὐτὴ ἡ εὐτυχία μᾶς ταράττει ἐκ τοῦ φόβου μὴ ἴδωμεν αὐτὴν ἐξαφανιζομένην.

Ἐξῆλθον καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν αὐλήν. Ἐκεῖ συνήντησαν τὸν Ἐρρικέτον ὅστις, ἀρ'ἧς ἡμέρας εἶχε φονεύσει ἕνα σκίουρον, παρεμένευε καθ' ἑκάστην ἐκεῖ, κάτωθεν τῆς φηγοῦ, μὲ τὸ τόξον εἰς χεῖρας καὶ τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ φυλλώματος. Ἡ κόμησσα τὸν ἐκάλεσεν, ἐκεῖνος δὲ ἔτρεξε καὶ περιεπτύχθη τὸν Τουρζῆν.

— Μαμά, εἶπεν, ὑποθέσον ὅτι ἐπανεῖδον τὸν φίλον μου ἐργάτην...

Ἡ Γενεβιέβη ἔκαμε κίνημα γενόμενον ἐπισθητὸν καὶ εἰς τὸν βραχίονα τοῦ νεκροῦ ἀνδρὸς, οὕτινος ἡ προσοχὴ ἀφυπνίσθη.

— Τὸν φίλον μου Ρουδεβέργ, τὸν γνωρίζετε; Ἔρχεται καθ' ἡμέραν καὶ μ' ἐρωτᾷ ἐὰν ἐρόνευσα κανένα σκίουρον. Αὐτὸ εἶνε κωμικώτατον. Σήμερον μοὶ ἔκαμε πολὺ ἀστείας ἐρωτήσεις.

— Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει νὰ μάθωμεν τὰς ἐρωτήσεις του. Ἄφες μας. Πήγαινε νὰ παίξῃς.

(ἀκολουθεῖ.)

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΚΕΡΟΥΑΡ

(Ὑπὸ Ἰουλίου Σανδώ)

(Συνέχεια)

—

Οὕτω, δι' ἑνὸς μόνου κτυπήματος, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ συνετρίφθη τρεῖς ὑπάρξεις! εἶπε μὲ βαθὺ αἴσθημα θλίψεως. Δυστυχὲς παιδίον, ἡ ὑπερηφανεια σᾶς κατέστρεψε.

— Δι' εὐσπλαχνίαν! φονεύσατε με· ἀνέκραξεν αὕτη ἀποστρέφουσα τὰς τρίχας ἐν ἀπελπισίᾳ.

— Δεσποινὶς, ἐγερθῆτε, εἶπεν ὁ Κύριος δὲ Γρανλιὲ μετὰ σταθερότητος. Ἡ νὺξ παρῆλθε. Ἔχετε ἀνάγκην ἀναπαύσεως. Μετά τινας ὥρας ἐὰν θέλητε νὰ μὲ δεχθῆτε, θὰ κανονίσωμεν ὁμοῦ συμφώνως τὴν φύσιν τῶν σχέσεών μας, εἰς τὸ παρὸν καὶ εἰς τὸ μέλλον. Ἐμπιστεύθητε εἰς ἐμὲ, καὶ πιστεύσατέ με ὅτι ἐν παντὶ, θὰ συμβουλευθῶ τὰ συμφέροντα τῆς εὐτυχίας ὑμῶν τόσον ὅσον καὶ τὰ τῆς ἀξίας ὑμῶν.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ Μαρία ἔμενε πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, τὴν ἔλαβεν ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ τὴν ἀνήγειρεν ἀκουσίως αὐτῆς.

— Φρονῶ, προσέθηκε, καὶ ἐλπίζω ὅτι τὸ φρονεῖτε καὶ ὑμεῖς, ὅτι ὀφείλουσι νὰ μείνουν μυστικὰ τὰ συμβάντα τῆς ἡμέρας ταύτης. Δὲν ἐπιθυμεῖτε νὰ συντάμητε τὸ γῆρας τοῦ πατρός σας. Ἀρκοῦσι τόσα θύματα. Ἐὰν συγκατανεύητε, θὰ τὸν ἀρήσωμεν νὰ πιστεύῃ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν μας. Πιστεύσατε ὅτι αἱ φροντίδες μου θὰ ἦνε ἴσαι μὲ τὰς ἰδικάς σας. Μὴ φροντίσητε περὶ τῆς ἐξηγήσεως ἣν ἔδωκα εἰς τὸν κόμητα Κερουὰρ διὰ τὴν ἐξαφάνισιν καὶ τὴν ἀπουσίαν σας. Προσπαθήσατε ν' ἀναπαυθῆτε. Καὶ ἐγερθῆτε αὔριον ἡσυχωτέρα. Δὲν θὰ σᾶς φονεύσω οὔτε θὰ σᾶς στείλω εἰς μοναστήριον. Ἐὰν ἐρτίλει τις ν' ἀποθάνῃ δὲν εἶσθε ὑμεῖς, δεσποινίς.

Καὶ λέγων ταῦτα ὁ Κύριος δὲ Γρανλιὲ ἐχαιρέτισεν εὐγενῶς τὴν σύζυγόν του.

Ἡ νέα κόρη ἐρρίφθη ζωηρῶς πρὸ αὐτοῦ καὶ τῷ ἀπέκλεισε τὴν ὁδόν.

— Τίς λοιπὸν ὀφείλει ν' ἀποθάνῃ ἐὰν ὄχι ἐγώ; ἀνέκραξεν ἐξαπτομένη. Ἐὰν δὲν εἶμαι ἐγὼ εἶνα θέλετε λοιπὸν νὰ φονεύσητε;

— Ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ φονεύσω τινά... εἶπεν ὁ Κύριος Γρανλιὲ μὲ μειδίαμα γλυκὺ καὶ θλιβερόν.

— Τὸ ὁρκίζεσθε;

— Σᾶς δίδω τὸν λόγον μου.

— Ἐὰν εἴχετε τὴν δυστυχίαν νὰ ἐγγίσητε μίαν τρίχα τῆς κεφαλῆς του Κύριε Γρανλιὲ θὰ ἐφονευόμην πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του.

— Ἀλλ' οὐδὲ κἂν τὸ ὄνομά του σᾶς ἐζήτησα ἀπήντησε ψυχρῶς ὁ Κύριος δὲ Γρανλιέ.

Ἐξῆλθεν. Ἡ ἡμέρα ὑπέρωσαν. Ὅτε μετὰ τινας ὥρας ὁ Κύριος Γρανλιὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς συζύγου του, εὗρε τὴν Μαρίαν κατατρυχομένην ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ. Ἐν τῇ φρενήτιδι αὐτῆς ἐκάλει τὸν Ὀκτάβιον ὃν ἐνόμιζε φονευθέντα ὑπὸ τοῦ συζύγου της. Ἐζήτει χάριν παρ'αὐτοῦ. Ἐκεῖνος δὲ ἀπέθνησκε καταρώμενος αὐτήν... Ὁ Κύριος Γρανλιὲ ἐκάθησε παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν της καὶ προσεπάθει νὰ τὴν πρᾴνῃ.

Ἀλλ' ἐφαίνετο εἰς τὴν Μαρίαν πλήρης αἵματος, καὶ ἡ ἀτυχὴς ἀπέστρεφε τὴν κεφαλὴν μετὰ ῥίγους.

* *

— Ἡ ἀσθένεια τῆς Μαρίας ὑπῆρξε μακρά. Ἀπηλπίσθησαν περὶ τῆς ζωῆς της. Ἀλλ' ἡ νεότης ὑπερίσχυσε τοῦ θανάτου. Ἐφόσον διήρκει ὁ κίνδυνος, ὁ Κύριος Γρανλιὲ ἐπεριποιήθη τὴν σύζυγόν του μὲ τρυφερότητα καὶ φροντίδα οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐλαττωθεῖσαν. Ἡ Μαρία ἐσάκις ἤνοιγε τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸν ἔβλεπε πλησίον της σπεύδοντα νὰ τὴν περιποιῆται καὶ νὰ εὐχαριστῇ τὰς ἰδιοτροπίας της.

Οὐδεμία λέξις, οὐδὲν βλέμμα, ἀναμιμνήσκοντα τὸ παρελθὸν, ἀλλὰ πρόσωπον πάντοτε πρόσχαρι καὶ λόγοι συμπαθεῖς. Τόση ἀφοσίωσις δὲν ἀπηυθύνετο εἰς ἀχάριστον καρδίαν. Ἡ νέα κόρη συνεκινήθη βαθέως: Εἶχεν εὐγενῆ ψυχὴν διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ταπεινωθῇ. Νύκτα τινὰ ἐξεγερθεῖσα ἐκ βαθείας ὑπνώσεως, παρετήρησεν, εἰς τὸ ἡμίφως τοῦ δωματίου, τὸν Κύριον Γρανλιὲ καθήμενον ἐπὶ ἀνακλίντρου εἰς τὸ βάθος τοῦ δωματίου. Ἦτο σκεπτικὸς καὶ ἐρρέμβαζε. Τὸν παρετήρησεν ἐπὶ πολὺ μὲ αἴσθημα βαθείας εὐγνωμοσύνης.

— Κύριε δὲ Γρανλιέ, εἶπε τέλος,

Ἠγέρθη καὶ ἔτρεξε πρὸς αὐτήν.

— Κύριε δὲ Γρανλιέ, ὑπέλαβεν ἡ Μαρία, καθήσατε πλησίον.

Καὶ ὅταν ἔλαβε θέσιν παρ' αὐτῇ.

— Εἴσθε καλὸς; προσέθηκεν.

— Ὁ νέος διέμεινε σιωπηλός.

Ναὶ, εἴσθε καλὸς, ἐπανέλαβεν ἡ Μαρία, Κύριε δὲ Γρανλιὲ, εἴσθε μεγάλη καρδία· ἀλλὰ διατί νὰ μὴ μὲ ἀφήσητε ν' ἀποθάνω! διατί θέλετε νὰ ζήσω;

— Θὰ ζήσητε διὰ νὰ εὐτυχήσητε, ἀπήντησεν ὁ Κύριος δὲ Γρανλιέ.

— Εὐτυχής! εἶπεν ἐκείνη κινοῦσα θλιβερῶς τὴν κεφαλήν! διατί μοὶ ὁμιλεῖτε οὕτω; Ἠξεύρετε καλῶς ὅτι ἐπὶ τῆς γῆς δὲν ὑπάρχει πλέον εὐτυχία δι' ἐμέ.

— Θὰ ζήσητε, διὰ νὰ εὐτυχήσητε, ἐπανέλαβεν ὁ νέος εὐγενὴς μὲ θλιβερὰν βεβαιότητα. Δὲν εἴσθε ἡ παιδίον εἰσέτι, προσέθηκε πάραυτα μὲ φωνὴν γλυκεῖαν καὶ τρυφερωτέραν. Δύνασθε νὰ γνωρίσητε τί σᾶς ἐπιφυλλάττει τὸ μέλλον; Εἰς τὴν ἡλικίαν σας οὐδεμία δυστυχία μένει ἀνεπανόρθωτος. Ὡς ἐγὼ, ἐλπίσατε καὶ ὑμεῖς. Ἐγγυῶμαι περὶ τῆς εὐτυχίας σας.

— Καὶ τίς θὰ μοὶ ἐγγυηθῇ περὶ τῆς ἰδικῆς σας; ἐρώνησε μετ' ἀπελπισίας.

— [illegible] ἀπήντησεν ὁ Κύριος Γρα-

λιέ, ζήσατε καὶ θὰ ἴδετε μετ' ἐκπλήξεως ἡμέραν τινὰ πόσον εὔκολον θὰ ἦναι νὰ ἀπλοποιήσωμεν τὰ ἐμπόδια ἅτινα τὴν στιγμὴν ταύτην σᾶς φαίνονται ἀνυπέρβλητα; Ἐπαναπαυθῆτε εἰς ἐμὲ διὰ τοῦτο.

— Τί διεσχυρίζεσθε λοιπόν; ἠρώτησεν ἡ Μαρία, τί ἐλπίζετε; τί ἀπεφασίσατε;

— Οὐδὲν ὅπερνὰ μὴ ἀφορᾷ τὴν εὐτυχίαν σας. Θὰ σᾶς ἐξηγήσω τὰ πάντα ἀργότερον. Εἶσθε πολὺ ἀδύνατος ἀκόμη διὰ νὰ μὲ ἀκούσητε. Σᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἐστὶ ἥσυχος, ἡ ζωὴ ὑπόσχεται ὑμῖν ὡραιοτέρας ἡμέρας.

Δὲν ἐμιλεῖτε εἰμὴ δι' ἐμέ, εἶπε μετ' ἀνησυχίας. Ἀλλ' ὑμεῖς, Κύριέ, ὑμεῖς; Δὲν σκέπτομαι περὶ ἐμοῦ σήμερον ἀλλὰ δι' ὑμᾶς.

— Ἀγαπητή μου Μαρία! εἶπεν ὁ Κύριος Γρανλὲ λαμβάνων τὴν χεῖρά της. Νὰ ἐμιλῆς πολὺ σὲ βλάπτει. Ἰδοὺ τὸ αἷμα σου ἀνέρχεται εἰς τὰς παρειάς σου καὶ ὁ σφυγμός σου ταράσσεται. Πραύνθητι καὶ ἀναπαύθητι. Δὲν πρόκειται ἡ περὶ σοῦ καὶ πῶς νὰ ζήσῃς: Ἐγγυῶμαι διὰ τὰ λοιπὰ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

— Εἰπέτε μόνον ὅτι μὲ συγχωρεῖτε.

— Νὰ σᾶς συγχωρήσω; διὰ τί λοιπόν; ἠρώτησεν ἀσπαζόμενος τὴν χεῖρά της.

Ἠθέλησε νὰ ἐμιλήσῃ ἀλλὰ τὴν ἠμπόδισε δι' ἑνὸς κινήματος θωπευτικοῦ, καὶ πάραυτα ἡ Μαρία ἔβυθισε τὴν μίαν χεῖρα ἐντὸς τῆς χειρὸς τοῦ συζύγου της. Ἐμειναν πλησίον αὐτῆς τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτός. Τίς δύναται νὰ εἴπῃ τί συνέβη κατὰ τὰς μακρὰς ταύτας ἀγρυπνίας εἰς τὴν σιωπηλὴν ταύτην ψυχήν!

Ἀνησύχησαν διὰ τὴν Μαρίαν πλέον τοῦ μηνός. Ἀληθῶς εἰπεῖν, μᾶλλον αἱ φροντίδες τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ συζύγου της ἢ ἡ νεότης τὴν ἐπανέφερον εἰς τὴν ζωήν. Αἱ δύο αὗται τρυφερότητες τὴν διεφιλονείκησαν πρὸς τὸν θάνατον. Ἐὰν ὁ κίνδυνος διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν, ἡ ἀνάρρωσις ὑπῆρξε μακροτέρα· ἀλλ' αἱ ἡμέραι τῆς ἀναρρώσεως εἶναι ἡμέραι εὐφροσύνης. Ἡ ψυχὴ μας καταφεύγει ὁλόκληρος εἰς τὸ αἴσθημα τῆς σωτηρίας τοῦ ἀγαπητοῦ προσώπου. Ἐξανεληθεῖσα ἐκ τῶν σωματικῶν ὀδύνων ἡ Μαρία, δὲν φέρει ἡ ἀόριστον ἀνάμνησιν ὁμοίαν τῇ αἰσθήσει τῇ παραγομένῃ ἐξ ὀνείρου. Τῇ ἐφαίνετο ὅτι ἐγεννήθη χθὲς, ὅτι ἄρχεται νέας ζωῆς. Περὶ αὐτῆς τὸ πᾶν μειδιᾷ καὶ ἑορτάζει. Εἶνε ἡ ἀνάρρωσις ὅ,τι ἡ παιδικὴ ἡλικία: Τὴν θωπεύουσι, τὴν λικνίζουσι τῇ δίδουσι τὸ πᾶν, μὴ ζητοῦντες οὐδέν. Οὐδὲν διέφευγε τὴν Μαρίαν, ἐκ τῶν εὐεργετικῶν αὐτῶν περιποιήσεων. Ἡ χαρὰ τῶν ὑπηρετῶν ὅτι ἐσώθη ἐκ τοῦ κινδύνου, ἡ εὐτυχία τοῦ πατρὸς της βλέποντος αὐτὴν ἀναγεννωμένην, ὑπῆρξαν διὰ τὴν καρδίαν της δρόσος σωτήριος. Εἰ καὶ πάντοτε παροῦσα ἡ εἰκὼν τοῦ Ὀκτάβιου, δὲν τῇ ἐποίει τὴν αὐτὴν ἢ καὶ πρότερον ἐντύπωσιν. Ὁ πυρετὸς ἀπέφερε μεθ' ἑαυτοῦ ὅλην τὴν θερμότητα καὶ τὸ φανταστῶδες τοῦ ἔρωτός της. Ἄλλαι σκέψεις, ἄλλαι ἐνασχολήσεις ἐμιγνύοντο μὲ τὴν εἰκόνα ἐκείνου. Σκέψεις ἃς δὲν ὡμολόγει εἰς ἑαυτήν, προσόμοιαι μὲ τὰ ἐλαφρὰ ἐκεῖνα νέφη τὰ διασχίζοντα τὸν ἀέρα τὴν αὐγήν. Ἐνίοτε ἐνθυμουμένη τὴν διαγωγὴν τοῦ συζύγου της, ὅ,τι δι' αὐτὴν ἔπραξεν, ἡ νέα κόρη περιέπιπτεν εἰς μακροὺς ρεμβασμοὺς, ὅπου ἡ εἰκὼν τοῦ Κυρίου Γρανλὲ διήρχετο σοβαρὰ, μυστηριώδης ποιητική. Ἠγάπα ν' ἀναπαριστᾷ εἰς τὴν φαντασίαν της τὰς λεπτομερείας τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἀφοσιώσεως. Ἐπανέβλεπε τὴν τρομερὰν νύκτα τῶν γάμων της. Ἐαυτὴν γονυπετῆ πρὸ τοῦ συζύγου της. Ἐπανέβλεπε τὸν σύζυγόν της ἀκροαζόμενον αὐτῆς, καὶ ἡ Μαρία δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ θαυμάσῃ τὸ εὐγενὲς ἐκεῖνο πρόσωπον, τὴν ἁπλῆν καὶ γαλήνιον ἐκείνην φυσιογνωμίαν. Ἀνατρέχουσα μακρότερον ἐνεθυμεῖτο... διότι ἀκουσίως αὐτῆς ὁ Κύριος Γρανλὲ τὴν ἀποσχέλει ἀκαταπαύστως... ἐνεθυμεῖτο ὅτε τὴν ἐκράτει εἰς τὰς ἀγκάλας του καθ' ἣν ἡμέραν ὁ ἵππος αὐτῆς εἶχεν ἀρνηθῆσει. Εἰς τὴν ἀνάμνησιν ταύτην ἀνησύχει καὶ ἔτρεμε. Ἀλλὰ δι' ὑπερβολικῆς προσπαθείας ἀπέσπα τὴν προσοχὴν ἐκ τῶν εἰκόνων ἐκείνων. Μὴ δὲν εἶχεν ὁρκισθῆ νὰ μένῃ πιστὴ εἰς τὸν θάνατον ὃν ἔφερεν ἐν τῇ καρδίᾳ! Πολλάκις ἐφαντάζετο τὰς ἐπιπλήξεις τοῦ ἐξαδέλφου της. Ἀνησύχει διὰ τὴν προδοθεῖσαν εἰμαρμένην αὐτῆς. Τί ἔπραττεν ὁ Ὀκτάβιος! πῶς διήρχετο τὰς ἡμέρας του; Ἡ ὑπαρξίς του δὲν συνετρίβη ὑπὸ τῆς ἐγκαταλείψεως ταύτης; Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας ἡ πτωχὴ κόρη ἠσθάνετο τὴν καρδίαν συσφιγγομένην ὑπὸ τῶν τύψεων. Ἐξασθενήσαντα ὑπὸ τῆς ἀσθενείας τὰ ὄργανά της δὲν ἀντεῖχον ὡς ἄλλοτε εἰς τὴν θλῖψιν αὐτῆς. Δὲν ἐσκέπτετο πλέον, δὲν ὑπέφερε πλέον. Ἤκουε μὲ ὕφος εὔθυμον ὅ,τι ἐλέγετο περὶ αὐτῆς. Διετέλει ἐν τῇ ζωῇ ὡς σκιά: Αὗται ἦσαν αἱ γλυκύτεραι αὐτῆς στιγμαί.

Ὁ Κύριος δὲ Γρανλὲ ἔπαιζε γενναίως τὸ μέρος ὅπερ ἀπεδέχθη· χάρις εἰς αὐτὸν, ὁ κύριος Κερουὰρ δὲν ἀμφέβαλλε περὶ οὐδενός. Ἀλλὰ καθόσον ἡ Μαρία ἀνελάμβανεν, ὁ Κύριος Γρανλὲ ἀπεμακρύνετο αὐτῆς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον φανόμενος ἐπιφυλακτικὸς καὶ ψυχρός. Εἰσήρχετο τὸ πρωὶ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς συζύγου του· δὲν ἔμενεν ἡ στιγμὴ τινὰς, ἔπαυε, καὶ ἀφανὴς καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπανήρχετο τὸ ἑσπέρας. Ἐνίοτε δὲ ἀπῆν καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας: Ἡ Μαρία δὲν παρεπονεῖτο οὔτε τὸ ἐξήταζεν, ἀμφότεροι δὲ ἐφαίνοντο ἀδιαφορροῦντες ἀμοιβαίως.

Ὁ Κύριος δὲ Γρανλὲ ἀνενέωσε τὰς πολιτικὰς σχέσεις ἃς εἶχε διακόψει μῆνας τινὰς πρὸ τοῦ γάμου του. Ἡ Βανδκὶα ἐκινεῖτο: Εὕρισκέ τις τὸ μέσον ν' ἀποθάνῃ ἡρωϊκῶς. Δὲν ἦτο ἡ παιγνίδιον, ἀλλὰ παιγνίδιον ἀπαιτοῦν αἷμα. Οἱ ἀπόγονοι ἐμιμοῦντο τοὺς προγόνους αὐτῶν. Ὠπλίζοντο ἐν σιωπῇ. Διεσκέπτοντο μυστικῶς, τὴν νύκτα εἰς τὰ βάθη τῶν δασῶν καὶ εἰς τοὺς ἀπομεμακρυσμένους πύργους. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ἤκουε τις τὸ κάλπασμα ἵππου διασχίζοντος τὰς ἀτραποὺς τῶν δασῶν· ἤκουε τις ὁρμὴν ἀμαξῶν συριζούσας. Παράδοξα πρόσωπα ἐφαίνοντο αἴφνης ὄπισθεν τῶν σπάρτων. Διὰ ν' ἀνδραγαθήσουν οἱ υἱοὶ δὲν εἶχον ἀνάγκην ἢ τῆς πίστεως τῶν πατέρων των. Εἶχον πλειστέραν φαντασίαν.

Ἦσαν μᾶλλον ποιηταὶ ἢ ἥρωες. Ἄλλως τε ἦτο τὸ τελευταῖον ἱπποτικὸν κίνημα ἐν Γαλλίᾳ.

Ἀκατοίκητος, ἀπὸ τοῦ γάμου τῆς δεσποινίδος Κερουὰρ, ὁ πύργος δὲ Γρανλὲ ὑπῆρξε τὸ κέντρον τῶν κρυφίων ἐκείνων συναθροίσεων. Οἱ ἀρχηγοὶ συνηθροίζοντο ἐκεῖ πλειστάκις τῆς ἑβδομάδος καὶ διεσκέπτοντο ἐπὶ τῆς χρήσεως τῶν δυνάμεών των. Εἰς τὰς συναθροίσεις ταύτας ὢν ἦτον ἡ ψυχὴ ὁ Κύριος δὲ Γρανλὲ, πλέον ἢ ἅπαξ διὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ὃν ἐδείκνυεν ἐξεπλήξε τοὺς ἀδυνάτους καὶ ἐρώδιασε τοὺς ἰσχυροὺς. Τὸν εἶδον καὶ ἄλλοτε πρόθυμον καὶ ἕτοιμον πρὸς πόλεμον, ἀλλ' οὐδέποτε τόσον τρομερὸν καὶ ἔνθουν ὡς τότε. Ἐξεπλήσσοντο, πῶς αὐτὸς ὁ πρὸ ὀλίγου νυμφευθεὶς γυναῖκα νέαν καὶ ὡραίαν διεκινδύνευεν εὐτυχίαν ἣν δὲν εἶχε τὸν καιρὸν νὰ γνωρίσῃ. Ἀλλ' ὁ Κύριος δὲ Γρανλὲ τοῖς ἀπήντα,

Δὲν εἶσθε ἄνδρες, τοῖς ἔλεγεν. Εἶσθε παιδιὰ παίζοντα μὲ τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὸν πόλεμον.

Τί περιμένετε διὰ νὰ ἐνεργήσητε; Τὴν ὥραν ταύτην δὲν εἶνε οὐδεὶς εἰς Βανδκὶαν εἰ μὴ εἷς ἄνθρωπος. Καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶνε μία γυνή. Οἱ πατέρες ὑμῶν ἐποίουν ποιήματα, καὶ ὑμεῖς τὰ θάλλετε... Ἡ φωνή του ἦτο παντοδύναμος καὶ οἱ λόγοι του συνεκίνουν τοὺς ἀκροατάς.

Ὁ πύργος τῶν Γρανλὲ ἦτο θαυμασίως τοποθετημένος ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς ἑστία τῶν κινήσεων ταύτων: ἐν μέσῳ τῶν δασῶν καὶ περικυκλωμένος ὑπὸ γιγαντιαίων δένδρων, κατέστη μετ' ὀλίγον τὸ ἐντευκτήριον τῶν ἀνταρτῶν. Ἤρχοντο ἐκεῖ ἐκ τῆς Νάντης, τοῦ Κλισὼν καὶ τῶν πέριξ.

Πολλάκις, φοβούμενοι μὴ συλληφθῶσι, συνηθροίζοντο εἴς τινα μεμονωμένην ἔπαυλιν, ὑπὸ τινα δρῦν.

Τὰ διαβήματα ταῦτα, αἱ ἐπάνοδοι αὗται, αἱ μυστηριώδεις αὗται συνεστεύξεις, τὰ πλήρη κινδύνων διαβούλια ταῦτα, ἤρεσκον μοναδικῶς εἰς τὰς νεαρὰς ταύτας φαντασίας. Ἀληθῶς εἰπεῖν ὁ θάνατος δὲν τοὺς ἐτρόμαζεν· ἡρωϊκὰ παιδία ἅτινα αἱ μητέρες τῶν ἐπέπληττον ἐν τῇ ἐπιστροφῇ των.

Ὁ κύριος Κερουὰρ ἠγνόει τὰς συναθροίσεις ταύτας, καὶ ἐπάκις ἠρώτα τὸν γαμβρόν του ἐπὶ τῶν συνεχῶν αὐτοῦ ἀπουσιῶν, ὁ Κύριος δὲ Γρανλὲ τῷ ἀπήντα εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀνησυχῇ. Ἀλλὰ δυσκόλως ἠπάτα τὴν Μαρίαν, ἥτις ἀφ' ἧς ἀνέλαβεν ἐντελῶς τὴν ὑγείαν, ἔζη ἐν διενεκεῖ ἀγωνίᾳ τόσῳ μᾶλλον σκληρᾷ ὅσῳ δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν ἐμπιστευθῇ εἰς κανένα. Εἰκοσάκις ἠθέλησε ν' ἀπευθυνθῇ εἰς τὸ σύζυγόν της, ἀλλὰ τὸ θάρρος τῇ ἔλειπεν. Ὁ Γρανλὲ δὲν ἐφέρετο πλέον εἰς τὴν σύζυγόν της ὡς πεπολιτισμένος εὐγενής. Τρυφερὸς καὶ περιποιητικὸς ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κύριητος Κερουὰρ, ἀνελάμβανε τὴν ψυχρότητα καὶ σοβαρότητά του, εὐθὺς ὡς ἠσθάνετο ἑαυτοὺς μόνους.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ γάμου του τὸ ὕφος του ἀπέκτησέ τι τὸ τραχὺ καὶ σχεδὸν ἄγριον. Ὅτε ἀπεμακρύνετο ἵππος τοῦ πύργου, ἡ Μαρία, ἀκουμβῶσα ἐπὶ τοῦ ἐξώστου τὸν ἠκολούθει διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἕως οὗ ἐγένετο ἄφαντος = εἴχως νὰ στραφῇ ἐννοεῖται, = εἰς τὴν καμπὴν τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐπανερχομένη εἰς τὸ δωμάτιόν της ἐπανέπιπτε εἰς τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῆς ὀνειροπολήσεως περὶ οὗ ἀνωτέρω ἐλέχθη. Ἐξήρχετο πολλάκις ἐκεῖθεν κλαίουσα. Τί εἶχε; Διατί τὰ δάκρυα ταῦτα; Δὲν εἶχε συλλογισθῆ ποσῶς τὸν Ὀκτάβιον.

Ἡ Μαρία εἶχε συνειθίσει νὰ μὴ κατακλίνηται ἡ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Κυρίου Γρανλὲ. Ἐὰν δὲν ἐπανήρχετο, διήρχετο τὴν νύκτα, ὀρθία καὶ ἄϋπνος. Ἐὰν ἐπὶ διήμερον ἀπουσίαζεν, ἡ Μαρία ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ δύο νύκτας δὲν ἀνεπαύετο.

Ἀληθὲς ὅτι αἱ ἀπουσίαι τοῦ συζύγου της δὲν ἐπατείνοντο πέραν τῶν εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν. Ἐν τούτοις ἐπέρασε τινὰ ἀνεχώρησε κατηφέστερος ἢ συνήθως. Τρεῖς ἡμέραι παρῆλθον καὶ δὲν εἶχεν ἐπανέλθει.

Περὶ τὴν νύκτα τῆς τρίτης ἡμέρας κεκοπιακυῖα καὶ ἐξηντλημένη ἡ Κυρία δὲ Γρανλὲ ἐρρίφθη ἐνδεδυμένη ἐπὶ τῆς κλίνης. Ὡσεὶ μολυβδίνη χεὶρ ἐβάρυνεν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της. Τὸ σῶμα ὑπερίσχυσε τοῦ πνεύματος· ἐκοιμήθη. Ἐκοιμήθη ἐπὶ πολὺ, ἀλλ' ὕπνον ἔλαφρὸν, πυρετώδη, τεταραγμένον. Περὶ τὸ μεσονύκτιον ἠγέρθη ἀίφνης, ἔτρεξε βιαίως πρὸς τὸ παράθυρον, ὅπερ ἠνέῳξε. Τῇ ἐφάνη ἐνῷ ἐκοιμᾶτο ὅτι ἤκουσε τουφεκισμούς. Δὲν ἦτο σπάνιον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν καὶ εἰς τὰς ἐξοχὰς ἐκείνας ν' ἀφυπνίζηται τις ὑπὸ τοιούτων θορύβων. Ἡ Μαρία ἠκροάσθη.

Τὸ πῶν ἠρέμει. Ἐντούτοις ἐπίστευεν ὅτι δὲν ἠπατήθη. Ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ Κύριος Γρανλὲ δὲν εἶχεν ἐπανέλθει ἐκάθησε πλησίον τοῦ παραθύρου ἀπόφασιν ἔχουσα ν' ἀγρυπνήσῃ τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτός.

Σχεδὸν αὐτοστιγμεὶ, ἤκουσε τὸν καλπασμὸν ἵππου καὶ μετ' ὀλίγον βήματα ἀντήχησαν εἰς τὸν διάδρομον.

Διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ δωμάτιά του ὁ Γρανλὲ ἔδει νὰ διέλθῃ διὰ τῶν δωμάτων τῆς συζύγου του. Ἡ Μαρία παρετήρησεν ὅτι τὰ βήματα τοῦ συζύγου της ἦσαν ἧττον σταθερὰ τοῦ συνήθους. Ἡ καρδία της ἐρρίγησεν ὑπὸ τὸ βάρος ἀλεθρίου προαισθήματος. Ἔτρεξεν εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου της, τὴν ἄνοιξε καὶ ἔστη ἵνα μὴ ἀφήσῃ νὰ διέλθῃ ὁ σύζυγός της.

— Δὲν ἀνεπαύθητε εἰσέτι Μαρία: τὴν ἠρώτησε μετ' ἐκπλήξεως καὶ μὲ ὕφος γλυκείας ἐπιπλήξεως.

Ἡ φωνή του ἦτον ἀδύνατος, ἠλλοιωμένη, σχεδὸν θνήσκουσα, καίτοι δὲ ὁ διάδρομος ἦτο σκοτεινὸς, ἡ Μαρία παρετήρησεν ὅτι μόλις ἐκρατεῖτο.

— Θεέ μου! Θεέ μου! ἀνέκραξε· τί ἔχετε;

— Ἀρκεῖ με νὰ σᾶς χαιρετίσω, τῇ εἶπεν. Εἶνε ἀργὰ καὶ ἀμφότεροι ἔχομεν ἀνάγκην ἀναπαύσεως.

Ἡ Μαρία τὸν εἴλκυσε πρὸς τὸ δωμάτιόν της καὶ ἀκουσίως αὐτοῦ τὸν ἔξέδυσε τοῦ μανδύου του· βεβρεγμένου ἐκ τῆς βροχῆς τῆς καταιγίδος.

Τοῦτο ποιήσασα, ἔβήτασε τὸν Κύριον Γρανλὲ εἰς τὸ φῶς τοῦ λαμπτῆρος. Οὗτος ἵστατο ὄρθιος πρὸ αὐτῆς, ὠχριῶν καὶ πλήρης αἵματος.

— Ἐπληγώθητε; ἀνέκραξεν.

— Πράγματι ἦτο πληγωμένος εἰς τὸν ἀριστερὸν βραχίονα.

— Μὴ κάμνετε θόρυβον τῇ ἀπήντησεν, ἀπωθῶν αὐτὴν ἡσύχως διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός. Δὲν εἶνε τίποτε. Ἡ σφαῖρα δὲν ἤγγισεν εἰμὴ τὰς σάρκας. Ὀλίγαι σταγόνες αἵματος καὶ ἰδοὺ τὸ πᾶν. Δὲν ἠξίζε τὸν κόπον ν' ἀνησυχήσητε, καὶ λυποῦμαι διότι ἐτάραξα τὸν ὕπνον σας.

— Ἀφετέ με νὰ ἴδω, ἀφετέ με νὰ σᾶς περιποιηθῶ, τῷ ἔλεγε διὰ παρακλητικῆς φωνῆς. Εἶνε καθῆκόν μου... καὶ δικαίωμά μου ἴσως... προσέθηκε διστάζουσα.

— Ἀησμονεῖτε, Μαρία, ὑπέλαβεν ὁ Κύριος ὅτι δὲν ὤφειλε νὰ ἦναι οὔτε καθῆκον οὔτε δικαίωμά σας. Ἄλλως τε σᾶς ἐπαναλέγω ὅτι δὲν εἶνε τίποτε, καὶ οὔριον οὐδεὶς ἐν τῷ πύργῳ θὰ γνωρίζῃ περὶ τῆς ἁπλῆς ταύτης ἀμυχῆς.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ γυνὴ εἶνε ὡς ἡ σκιά σου· τὴν ἀκολουθεῖς, σὲ φεύγει. Τὴν φεύγεις, σὲ ἀκολουθεῖ.

Μ υ σ σ έ.

* *

Ὁ Ἔ ρ ω ς εἶνε ἁπλοῦν ἀπεισόδιον εἰς τὸν βίον τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ διὰ τὴν γυναῖκα ἀποτελεῖ ὁλόκληρον αὐτῆς τὴν ὕπαρξιν. Τὰ ἀξιώματα τῆς Αὐλῆς καὶ τῆς Ἐκκλησίας, αἱ δόξαι τοῦ πολέμου καὶ τὰ θῶρα τῆς τύχης ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἄνδρα· ἡ ὑπερηφανεια, ἡ δόξα ἡ φιλοτιμία τῷ παρέχουσιν ἀρκετὰ ἀντικείμενα πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ κενοῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ὀλίγιστοι εἶνε οἱ μὴ ὑπ' αὐτῶν δελεαζόμενοι. Οἱ ἄνδρες ἔχουσιν ὅλα ταῦτα τὰ προνόμια, ἀλλ' αἱ γυναῖκες ἓν καὶ μόνον ἔχουσι τὸ ν' ἀγαπῶσι πάντοτε καὶ νὰ θυσιάζωσι τὰ πάντα χάριν τοῦ ἔρωτός των.

Βύρων.

* *

Ἡ ζηλοτυπία γεννᾶται πάντοτε μετὰ τοῦ ἔρωτος, ἀλλ' οὐδέποτε συναποθνήσκει μετ' αὐτοῦ.

* *

Αἱ ἰδέαι εἶνε ὄργανα ὧν τὴν ἐπίκαιρον χρῆσιν πρέπει νὰ μάθῃ τις ὅπως δεσπόζῃ τῶν ἀνθρώπων.

Ὀ κ τ ά β ι ο ς Φ ε υ γ ά.

* *

Ὁ πλεονέκτης καὶ φιλάργυρος ὁμοιάζει πρὸς ἀμμώδη ἔρημον ἥτις ἀπαρροφᾷ ὅλην τὴν βροχὴν ἀλλ' οὐδένα καρπὸν ἀποφέρει.

* *

Εἰς τὴν συνδιάλεξιν πλειοτέραν ὅλην παρέχει ἡ ἐμπιστοσύνη ἢ ἡ εὐφυΐα.

* *

Τὸ εὐσταθὲς τῶν τρόπων δὲν εἶνε εἰμὴ τέχνη τοῦ νὰ ἐγκλείσῃ τὴν ταραχὴν των εἰς τὴν καρδίαν.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΟΝ

ΜΙΑ ΣΒΕΣΘΕΙΣΑ ΔΟΞΑ

Au fond d' une taverne il fixe sa demeure,
Et gagne, sans bouger, deux mille écus par heure.
Colnet

Τί ἀλλόκοτοι θόρυβοι προήρχοντο καθ' ἑσπέραν ἀπὸ τὴν καπήλειον ἐκείνην οἰκίαν τῆς ὁδοῦ Ν' ! κρότοι πινακίων, συγκρούσεις ποτηρίων, βοὴ προερχομένη ἀναμίξ ἀπὸ φωνῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, καὶ ἤχοι μουσικῶν ὀργάνων συγκεχυμένως ἀκουόμενοι ἐν μέσῳ ὅλου τούτου τοῦ θορύβου! Ἦτο ἡ οἰκία τοῦ νέου Ἀνδρέου Ἀργυρίου, ὅστις πρό τινος ἐκληρονόμησε μεγάλην περιουσίαν παρὰ τοῦ ἀποθανόντος αὐτοῦ πατρός.

Ὁ Ἀνδρέας Ἀργυρίου οὐδὲν ἐσπούδαζεν, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐσκόπευε πλέον νὰ σπουδάσῃ τι. Μεταξὺ τῆς ἡμετέρας νεολαίας, ἐν γένει χρηστῆς, ἀναρρύονται ὡς παραφυάδες καὶ τινες νέοι οἵτινες ὡς μόνον σκοπὸν τοῦ βίου των ἐκλέγουσι τὴν θήραν τῶν τέρψεων, οὐδὲν ἄλλο σκεπτόμενοι πλὴν αὐτῶν.

Μία τῶν παραφυάδων τούτων ἦτο καὶ ὁ ἥρως ἡμῶν ὁστιγῆδη μείνας αὐτεξούσιος καὶ κύριος σημαντικοῦ πλούτου ἠδύνατο ν' ἀπολαύῃ ἐλευθέρως παντός ὅ,τι ἐπεθύμει, ἡ μόνη του δὲ ἐπιθυμία ἦτο καὶ αὐτοῦ ἡ καλὴ διασκέδασις, ἣν ἠγάπα ὄχι διότι ἦτο ὀπαδὸς τῆς κυρηναϊκῆς φιλοσοφίας ἀλλ' ἁπλῶς διότι τῷ ἤρεσκεν. Εἶχεν ὅμως οὗτος καὶ τὴν φιλοσοφικὴν του δικαιολόγησιν, λέγων ὅτι ἡ νεότης εἶνε ἐφήμερος καὶ πρέπει τὰς ὥρας αὐτῆς νὰ τὰς διεκπεραιώνῃ ὅπως δύναται καλλίτερον.

* *

Ὁ Ἀνδρέας ἐστερεῖτο ἀληθῶς ἠθικῶν προτερημάτων, κατεῖχεν ὅμως ἱκανὰ τοιαῦτα φυσικὰ ἔτινα μετὰ τῶν χαριέντων του τρόπων τῶν ὀφειλομένων εἰς τὴν ζωὴν ἣν διῆγε, δὲν ἤργησαν νὰ τὸν καταστήσωσιν ἀληθῆ ἥρωα τῆς ἡμέρας. Ἦτο περιζήτητος εἰς τὰς συναναστροφὰς καὶ εἰς πᾶσαν ἐκλεκτὴν ὁμήγυριν, ἔνθα χάριν εἰς τοὺς τρόπους του ἦτο προσφιλὴς εἰς τὰς κυρίας, ἔχι ὅμως καὶ εἰς τοὺς κεκλημένους κυρίους, διότι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἔβλεπον τὴν λαμπρότητά των σβεννυμένην ἐνώπιον ἐκείνου.

Ὁ Ἀνδρέας ὁμολογουμένως ἦτο καὶ ἀνταξιος ὅλων τούτων. Ὡς πρὸς τοὺς συρμοὺς οὐδένα ἐμιμεῖτο, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας αὐτὸς ἐχρησίμευεν ὡς πρότυπον διὰ πολλοὺς νέους οἵτινες ἐκανόνιζον τὸ σχῆμα τοῦ περιλαιμίου ἢ τὸ πλάτος τῆς περισκελίδος των ἀναλόγως πρὸς τὰ ἰδικά του, ἐν ᾧ ἄλλοι, προσπαθοῦντες ν' ἀπομιμηθῶσι τὸ ὕφος του, ἔδιδον οὕτω εἰς τὰς ὄψεις αὐτῶν ὕφος εἰς ἄκρον κωμικόν.

Τὰς νύκτας ἐξηκολούθει πάντοτε ὁ νεαρὸς Ἀργυρίου τὸν συνήθη αὐτοῦ βίον, καὶ μετ' ὀλίγον εἰς τὰς νυκτερινάς του διασκεδάσεις, αἵτινες ἤρχισαν νὰ τὸν κουράζωσι, προσέθηκε καὶ τὸ χαρτοπαίγνιον, ζητῶν ἐν αὐτῷ νὰ εὕρῃ νέας καὶ ζωηροτέρας συγκινήσεις.

* *

Ἐπὶ τρία ἔλα ἔτη διῆγεν ὁ Ἀνδρέας συνεχῶς τὸν

λαμπρὸν τοῦτον βίον, πάντοτε περιζήτητος καὶ πάντοτε θαυμαζόμενος· ἀλλ' ἡμέραν τινὰ μετὰ τὴν πάροδον τοῦ τρίτου ἔτους εὑρέθη οἰκονομικῶς καθ' ὁλοκληρίαν κατεστραμμένος. Τὸ χαρτοπάίγνιον, εἰς ὃ ἀπὸ πολλοῦ εἶχεν ἀφοσιωθῆ, ὑπῆρξεν ἡ κυριωτέρα αἰτία τῆς καταστροφῆς του, διότι δι' αὐτοῦ οἱ ἐπιτηδειότεροι τῶν φίλων του κατόρθωσαν νὰ τῷ ἀφαιρέσωσι τὸ μέρος τῆς περιουσίας του τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε καταστραφῆ ἔτι εἰς τὰς λοιπὰς διασκεδάσεις.

Οἱ καλοί του φίλοι τὸν ἐλλιπῶν ἐν τῷ χαρτοπαιγνίῳ, χωρὶς αὐτὸς οὐδὲ κἂν νὰ φανταζῆται τοιοῦτόν τι. Ἐπὶ τέλους ὅμως ἤρχισε νὰ συλλαμβάνῃ ὑποψίας περὶ τούτου, καὶ αἱ ὑποψίαι του ταχέως ἐγένοντο πεποίθησις. Ἀλλ' ὅταν ἡ πεποίθησις αὕτη ἐσχηματίσθη, ἦτο ἀργά, διότι οὐδὲν πλέον τῷ ἀπέμενεν ἵνα περισωθῇ. Τὸ παράδοξον δὲ εἶνε ὅτι μεθ' ὅλην ταύτην τὴν ἄτιμον ἀπάτην τῶν φίλων του, ἐξηκολούθησε τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν, καὶ τώρα μᾶλλον θερμοτέραν ἢ πρότερον.

Ἐπὶ τινα χρόνον τότε ὁ Ἀνδρέας δὲν ἐφαίνετο εἰς τὸν κόσμον οὔτε εἰς τὰς συναναστροφὰς αὐτοῦ, παντες δὲ ἠπόρουν διὰ τὴν αἰφνιδίαν του ἐξαφάνισιν. Τότε εἶχεν διαδοθῆ καί τινες φῆμαι περὶ τῆς οἰκονομικῆς του καταστροφῆς, ἀλλ' αἱ φῆμαι αὗται ἐξηφανίσθησαν ἀπὸ τῶν ἐμμάτων τοῦ κόσμου ὀλίγον μετὰ παρέλευσιν μηνῶν τινῶν ὁ Ἀνδρέας ἐνεφανίσθη πάλιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ μεθ' ὅλης του τῆς προτέρας λαμπρότητος.

* *

Τί ἔκαμνεν ὁ Ἀνδρέας καθ' ὃν χρόνον εἶχε γείνει ἀφαντος ἀπὸ τοῦ κόσμου; Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εὑρίσκομεν αὐτὸν ἐργαζόμενον ἀδιακόπως ἐν τῇ οἰκίᾳ του. ὄχι ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔνθα κατὰ πρῶτον εἴδομεν αὐτόν, διότι αὕτη ἀπὸ πολλοῦ ἐξεποιήθη ὑπὸ δανειστῶν, ἀλλ' εἰς τινα ἄλλην μικρὰν ἀλλὰ κομψὴν οἰκίαν τῶν περιχώρων.

Ἀπὸ τῆς οἰκίας ταύτης δὲν ἐξήρχοντο οἱ αὐτοὶ ὡς ἄλλοτε θόρυβοι ἀπ' ἐναντίας ἐβασίλευε τώρα ἐν αὐτῇ πλήρης ἡσυχία· οἱ διερχόμενοι ὅμως κάτωθεν ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ σταματήσωσι πρὸς στιγμὴν, καὶ τοῦτο, ἵνα θαυμάσωσι τὰ ἐρ' ἑνὸς τῶν παραθύρων ἰδιότροπα καὶ ὅλως πρωτοφανῆ πράσινα παραπετάσματα ἅτινα ἐπουκίλλοντο διὰ μικρῶν πολυχρόων κεκοσμημάτων παριστώντων συμπλέγματα παιγνιοχάρτων ἐν μικρογραφίᾳ. Ἔτι περισσότερον ἦτο τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ θαλάμου εἰς ὃν ἀνῆκε τὸ παράθυρον τοῦτο, διότι παραπετάσματα ἐξ ὁμοίου πρὸς τὰ τῶν παραθύρων ὑφάσματος ἐκάλυπτον πάντα τὰ μέρη τῶν τοίχων ἐφ' ὧν ὑπῆρχε θύρα τις ἢ παράθυρον· ἐπί τινος δὲ γωνίας ὑπῆρχε κανναβὲς ἀναπαυτικὸς ἐξ ὁμοίου καὶ αὐτὸς ὑφάσματος· μεγίστη λυχνία ἐκρέμτο ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς ὀροφῆς, καὶ τὸ φῶς αὐτῆς ἐν ὥρᾳ νυκτὸς προσέπιπτεν ἀρθόνως ἐπὶ εὐρείας πρασίνης τραπέζης κειμένης ἐν μέσῳ τοῦ θαλάμου.

Ὅλη αὐτὴ ἡ ἰδιότροπος διακόσμησις ἦτο προϊὸν τῆς φαντασίας τοῦ Ἀνδρέου ὅστις καθ' ἑσπέραν ἐγκαθιδρυμένος πρὸ τῆς πρασίνης τραπέζης καὶ περιστοιχούμενος ὑπὸ συμπαικτῶν ἐπιλέκτων τώρα καὶ πλουσίων, ἔκοπτεν ἀκούραστος τὰ παιγνιόχαρτα καὶ συνεσώρευεν ἐνώπιόν του τὰ χρήματα τῶν συμπαικτῶν, μετακειριζόμενος τὴν αὐτὴν ἐκείνην μέθοδον δι' ἧς ἄλλοι πρότερον ἀπεγύμνωσαν αὐτόν.

Οὕτω χάριν εἰς τὰ κέρδη του, εἴδομεν αὐτὸν ἐκ νέου ἐμφανισθέντα ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔτυχε θερμοτάτης ὑποδοχῆς.

Ἀλλ' ἐν μόλις ἔτος εἶχε παρέλθει ἀπὸ τῆς νέας ταύτης περιόδου τοῦ βίου τοῦ Ἀνδρέου, καὶ ἑσπέραν τινὰ εἰς συμπαίκτης πεπειραμένος διέκρινεν ἐν τῷ χαρτοπαιγνίῳ τὰ τεχνάσματα τοῦ Ἀνδρέου. Τὸ πρᾶγμα ἐκοινοποιήθη εὐθύς, καὶ ὁ κόσμος διέγραψε ταχέως ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν καλῶν ὑποκειμένων τὸ ὄνομα τοῦ κ. Ἀργυρίου. Τὸ πάντων δὲ χειρότερον εἶνε ὅτι πλὴν τῆς ἀπολεσθείσης ὑπολήψεώς του εἶδε καὶ τὴν αἴθουσαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἑσπέρας ἐκείνης μείναν ἔρημον ἐπισκεπτῶν.

* *

Ὁ ἥρως ἡμῶν κατέπεσε τώρα αἴφνης εἰς σημεῖον ἀπίστευτον, ἀλλ' ἡ καταπτωσίς του αὕτη ἦτο φυσική· πρὸ ὀλίγου ἐκέρδιζε μεγάλα τῷ ὄντι ποσά· ἀλλὰ τότε, μὴ προβλέπων τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν, ἐδαπάνα αὐτὰ ἀρειδῶς, καὶ οὕτω σήμερον εὑρέθη αἴφνης ἄνευ λεπτοῦ. Ἐζήτησε νὰ ἐπανορθώσῃ ἀν ὄχι τὴν ὑπολήψίν του τουλάχιστον τὴν οἰκονομικήν του πτῶσιν, καὶ ἔστησε τώρα τὴν κατοικίαν του εἰς τὸ τυχὸν καταγώγιον. Ἀλλ' αἱ ἐλπίδες του ὑπῆρξαν πάντοτε ματαιαι. Ἐπὶ τέλους, εἰς ἔπακρον ὅλων, ὁ οἰκοδεσπότης τὸν ἐξέβαλε τῆς οἰκίας, κρατῶν συναμα τὰ παραπετάσματα καὶ τὰ ἔπιπλα του διὰ τὰ καθυστεροῦμενα ἐνοίκια.

* *

Οὐδὲν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ μεταβάλλεται τόσον ἐυκόλως ὡς ἡ τύχη τοῦ ἀνθρώπου· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος, ὢν λογικός, δὲν πρέπει ἐν κακαῖς στιγμαῖς ν' ἀποθαρρύνηται.

Ὁ Ἰσαακιος, νομίζω, τοῦ Βυζαντίου, ἀπὸ βασιλέως ἠναγκασθῆ, ὑπείκων εἰς τὴν φορὰν τῆς τύχης, νὰ γίνῃ ψάλτης εἰς ἐκκλησίαν. Καὶ ὁ ἥρως ἡμῶν, μείνας τώρα χωρὶς λεπτὸν, χωρὶς ὑπόληψιν, καὶ χωρὶς στέγην, ἐστερημένος δὲ ἀφ' ἑτέρου πάσης γνώσεως καὶ μὴ γνωρίζων κανὲν ἐπαγγελμα, τί εἶχε πλέον νὰ κάμῃ; Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει ταύτῃ τοῦ «τί νὰ κάμῃ» ἣν ὑπέβαλεν εἰς ἑαυτὸν, ἐσκέφθη κατ' ἀρχὰς νὰ κρεμασθῆ. Ἔπειτα ὅμως σκεφθεὶς συνετώτερον, ἀπεφασισε ν' ἀσασθῆ τὸ μόνον ἐπαγγελμα τὸ ὁποῖον ἀπέμενε δι' αὐτὸν καὶ τὸ ἠσπασθῆ πραγματικῶς, προσκληθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐκλεκτοῦ τινος τῆς πόλεως καφενείου, οὗτινος ἄλλοτε ὑπῆρξεν εἷς τῶν καλλιτέρων πελατῶν. Ἀλλ' ἐὰν ἔγεινεν ὑπηρέτης καφενείου, ἐλπίζει ὅμως παντοτε διὰ τὸ μέλλον βελτίωσιν τῆς κακῆς τύχης ἥτις τὸν εὗρε.

Καὶ τώρα, ἑσπέραν τινὰ, ἐν ὥρᾳ προκεχωρημένῃ καθ' ἣν τὸ καφενεῖον τοῦτο μένει κενὸν κόσμου καὶ ὁ Ἀνδρέας δὲν ἀπασχολεῖται ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας του, δύνασθε νὰ καθέσητε κατὰ μέρος αὐτοῦ, ὅστις κατόπιν μικρᾶς ἐκ μέρους ὑμῶν παρακλήσεως, θὰ σᾶς διηγηθῇ λεπτομερῶς μὲ τὴν παντοτε σκωπτικὴν, καταβεβλημένην καὶ εὔθυμον αὐτοῦ ὄψιν, τὴν ἱστορίαν του, ἀπαράλλακτα ὡς εἴδετε αὐτὴν ἀνωτέρω.

Κ. Ι. Π.

Μεταξὺ τῶν μακροβιωτέρων ἀνθρώπων δυνάμεθα νὰ συγκαταλέξωμεν καὶ τοὺς ἀρχαίους ἡμῶν φιλοσόφους. Ὁ Ζήνων ἔζησεν 102 ἔτη. Ὁ Δημόκριτος 104. Ὁ Διογένης 90. Ὁ Ἱπποκράτης 99. Ὁ Ἰσοκράτης 98. Ὁ Πλάτων 82. Ὁ Γοργίας 107. Ὁ δὲ Αὔγουστος, ὅστις διήνυσε βίον τοσοῦτον περιπετειῶδη, ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 75 ἐτῶν.

Ο ΜΥΣΤΙΚΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΑΙ Ο ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Τὸ τελευταῖον γεγονὸς τοῦ γηραιοῦ Βασιλέως τῆς Βυρτεμβέργης Καρόλου, τὸ τόσον ἐξεγείραν πάταγον ἐν τῷ Εὐρωπαϊκῷ τύπῳ καὶ σκανδαλίσαν ἐπὶ τέλους καὶ αὐτοὺς τοὺς τόσον ἀγαθοὺς Βυρτεμβεργίους, ἀνεκίνησεν ἐκ νέου ἅπαντα τὰ ζητήματα τοῦ ὑπνωτισμοῦ, πνευματισμοῦ, μεσμερισμοῦ καὶ ἐν γένει πάσας τὰς εἰς ι σ μ ὸ ν λέξεις τὰς συνδεσμένας μὲ πᾶν ὅ,τι σκοτεινὸν καὶ μυστηριῶδες. Καὶ φαίνεται ὅτι ὁ ἀγαθὸς ἡγεμὼν τοῦ ὁποίου, ὁ μακροχρόνιος ἑκούσιος περιωρισμὸς τόσην ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὰς κ α κ ὰ ς γ λ ώ σ σ α ς νὰ εἴπουν ἄρρητ' ἀθέμιτα, δὲν ἔκαμνε τίποτε ἄλλο ὁ ἄνθρωπος παρὰ νὰ ὑποβάλλῃ τὸ χρόνιον αὐτοῦ νόσημα εἰς τὴν διὰ τῆς ὑπνοβασίας γνωστὴν θεραπείαν, ἐκτελουμένην ὑπὸ ἐμπειροτάτων Ἀμερικανῶν. Ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων σπουδαιότατον φῶς ῥίπτει καὶ ἐπικαιρότατον ἔρχεται σύγγραμμά τι ὑπὸ τοῦ διασήμου καθηγητοῦ Καρόλου Δυπρὲλ, προσράτως λίαν ἐν Λειψίᾳ ἐκδοθὲν καὶ ἐπιγραφόμενον «Ὁ Μυστικισμὸς τῶν Ἑλλήνων.» Θὰ προαπαθήσω ἐνταῦθα, ἀναγνώσας ἐπισταμένως τὸ σπουδαιότατον τοῦτο σύγγραμμα, καὶ καθ' ὅσον τὰ ὅρια τῆς «Φιλολογικῆς Ἀκροπόλεως» ἐπιτρέπουσι, νὰ ποιήσω βραχεῖάν τινα ἀνάλυσιν αὐτοῦ, φέροντος εἰς φῶς μίαν σκοτεινὴν πέως σελίδα τῆς τοσαύτης διανοητικῆς ἐργασίας τῶν ἐνδόξων προγόνων μας, καὶ ἡ ὁποία εὐγλωττότερον παντὸς ἄλλου μαρτυρεῖ τὸ περὶ τῶν φοβερῶν αὐτῶν ἀνθρώπων λεχθὲν ὅτι οὐδὲν ἀφῆκαν εἰς τοὺς ἐπιγενομένους νὰ κάμωσιν ἢ νὰ σκερθῶσι καὶ αὐτοί.

Ἡ πρὸς τὸν μυστικισμὸν πάσις εἶνε ἔμφυτος τόσῳ τῷ κατ' ἰδίαν ἀτόμῳ, ὅσῳ καὶ πᾶσι τοῖς λαοῖς, καὶ δὲν ἐξαλείφεται οὔτε ἐν ἐποχῇ διανοητικῆς τῶν λαῶν ἀναπτύξεως οὔτε ἐν ἐποχῇ τοῦ φανατισμοῦ αὐτῶν. Οὐδέποτε θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ θεμελιωτὴς θρησκείας, οὐδεὶς Κομφούκιος καὶ οὐδεὶς Βούδδας, οὐδεὶς Μωϋσῆς καὶ οὐδεὶς Μωάμεθ, δὲν ἤθελεν ὑπάρχει οὔτε ἡ Ἑλληνικὴ μυθολογία οὔτε ἡ φιλοσοφία, οὔτε ἡ Ἰουδαϊκὴ Καββάλλα ἤθελεν εἶνε δυνατὴ ἄνευ τῆς πάσεως ταύτης τῶν λαῶν πρὸς πράγματα, ἅτινα, διαφεύγοντα τὴν αἰσθητὴν ἀντίληψιν, εἰσὶ περικεκαλυμμένα διὰ πέπλου ἀδιατρήτου. Οὐδεὶς λαὸς ἤθελε παράσχει πίστιν εἰς τὸν ἱδρυτὴν τῆς θρησκείας αὐτοῦ ἢ τοῖς λευίταις αὐτῆς, ἐὰν οὗτοι δὲν περιεβάλλοντο δι' αἴγλης τινὸς μυστικισμοῦ.

Ἐν τούτοις οὐ μόνον αἱ θρησκεῖαι, αἵτινες φυσικῶς ἐρείδονται ἐπὶ τοῦ ὑπερφυσικοῦ κόσμου, εἰσὶν ἔν τε ταῖς ἀρχαῖς καὶ τοῖς δόγμασιν αὐτῶν πλήρεις μυστικισμοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ ἐπὶ τῆς πείρας τοῦ πραγματικοῦ βίου στηριζόμεναι ἐπιστῆμαι ἔχουσι τοὐλάχιστον ἐν τῇ γενέσει αὐτῶν βαθέως τὰς ῥίζας ἐν τῷ κόσμῳ τοῦ θαυμαστοῦ. Καὶ οὐ μόνον ἁπλῶς ἡ εὐρὺ στάδιον τῇ φαντασίᾳ ἐπιτρέπουσα συγγραφὴ τῆς ἱστορίας, ἡ ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῆς ἐκτελέσει ἐξ ἀλλοκότου μίγματος μύθων ἱστορίας καὶ κοσμογονίας συνισταμένη, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ ἀκριβεῖς ἐπιστῆμαι, πρὸ παντὸς δὲ ἡ ἀστρονομία καὶ ἡ χημεία περικαλύπτονται ἐπὶ πολλὰς ἑκατονταετηρίδας ὑπὸ τοῦ μυστηριώδους νέφους τοῦ μυστικισμοῦ. Ἡ ἀφρονομία προέκυψεν ἐκ τῆς ἀστρολογίας, ἧς ἔργον ἦτον ἡ ἐπὶ τῶν ἀστέρων ἀνάγνωσις τῶν ἀνθρωπίνων τυχῶν, ἡ δὲ χημεία ὑφεῖλε τὴν νεωτέραν αὐτῆς σπουδαιότητα τῇ ἀλχημία ἥτις ἐπεδίωκε τὴν διὰ τῆς βράσεως τοῦ ἐλιξιρίου τῆς ζωῆς καθωράϊστιν καὶ μήκυνσιν τοῦ βίου.

Ὅτι ἡ ποίησις καὶ σὺν αὐτῇ πᾶσα τέχνη ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν βλαστήσεως μέχρι πλήρους ὡριμάνσεως εὗρεν τὴν σπουδαιοτέραν αὐτῶν ὥθησιν ἐν τῷ μυστικισμῷ, ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι καὶ αὐταὶ ἔχουσι τὰς ῥίζας αὐτῶν ἐν τῇ θρησκείᾳ καὶ ταῖς αἰσθηταῖς αὐτῆς ἐκδηλώσεσι παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς, καὶ ἐν πάσῃ ἐποχῇ. Αἱ ὀγκώδεις Αἰγυπτιακαὶ πυραμίδες, ὡς καὶ οἱ φαιδροὶ Ἑλληνικοὶ ναοί, αἱ πενθίμως κολοσσιαῖαι Γοτθικαὶ Μητροπόλεις, τὰ εἴδωλα τῶν ἀρχαίων ἐθνικῶν λαῶν ἐν τῇ χυδαίᾳ αὐτῶν δυσειδίᾳ ἐμπνέοντα τρόμον τε καὶ θαυμασμὸν συνάμα, τὰ ἰδεώδη πρότυπα τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν ὡς καὶ αἱ συγκινητικαὶ παραστάσεις τοῦ πάθους καὶ τῶν μύθων, αἱ διαιωνίσασαι τὴν φήμην τῶν καλλιτεχνῶν τοῦ μεσαίωνος καὶ τῆς ἀναγεννήσεως, ἡ Ἰλιὰς ὡς καὶ ἡ Ἔδδα, τὰ δημιουργήματα τῶν μεγάλων Ἑλλήνων τραγικῶν, ὡς καὶ ἡ Κωμῳδία τοῦ Δάντου, τὰ δράματα τοῦ Καλδερὼν καὶ ὁ Φάουστ τοῦ Γκαῖτε, ἡ Missasolemnis τοῦ Βετχόβεν καὶ ὁ Παρσιφὰλ τοῦ Βάγνερ, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ τὰ λαμπρότερα ἔργα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τῆς πλαστικῆς καὶ ζωγραφικῆς, τῆς ποιήσεως καὶ τῆς μουσικῆς—πάντα ταῦτα οὐ μόνον εἰσὶ πλήρη θρησκευτικοῦ μυστικισμοῦ, ἀλλ' ὀφείλουσι καὶ τὴν γένεσιν αὐτῶν εἰς μυστικήν τινα τάσιν, ἥτις μὴ ἱκανοποιουμένη ἐν μόνοις τοῖς φαινομένοις τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου, ἐζήτει καὶ εὗρισκεν ἱκανοποίησιν μόνον ἐν τῷ συνδυασμῷ τῶν φαινομενικῶν προβλημάτων μετ' ἀφῃρημένων τοιούτων ἐν τῇ νοερᾷ παρακτήσει, τάσιν ἥτις ἐνίοτε τοὐλάχιστον χαρακτηρίζει καὶ αὐτὰς τὰς πρακτικὰς φύσεις, καὶ ἥτις ἦγε π.χ. ἕνα Νεύτονα νὰ ἀσχολῆται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου αὐτοῦ ἀποκλειστικῶς μὲ τὰς προφητείας τοῦ Δανιὴλ, καὶ ὤθει ἕνα Διδερῶτον νὰ ἀνέρχεται τὸν πύργον τῶν Βιγκενῶν ὅπως ἐρωτᾷ τὸ μαντεῖον τοῦ Πλάτωνος.

Ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ βάσις τοῦ σκέπτεσθαι καὶ αἰσθάνεσθαι μ υ σ τ ι κ ῶ ς ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ ἐποχῇ ὑπῆρξε τόσῳ πτωχὴ ὅσῳ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ. Τετριμμένος ὑλισμὸς καὶ ἄχαρις λογικισμὸς οὕτως εἰπεῖν ἀπαρνεῖται τὴν παραδοχὴν παντὸς μὴ προσιτοῦ ταῖς αἰσθήσεσι, καὶ ὅπερ ὁ κοινὸς νοῦς δὲν δύναται νὰ κατανοήσῃ. Οἱ θυμαλέοι στίχοι, οὓς ὁ Γκαῖτε τίθεται ἐν τῷ στόματι τοῦ Μεφιστοφελοῦς αὐτοῦ, δύνανται κάλλιστα νὰ ἀπευθυνθῶσι τῇ παρούσῃ γενεᾷ, διότι φαίνονται ὡς νὰ ἐγράφησαν πράγματι δι' αὐτήν:

Ὅ,τι δὲν ψαύετε, ἴσταται μίλλια μακρὰν ὑμῶν
Ὅ,τι δὲν συλλαμβάνετε, τοῦτο λείπει ὑμῖν ἐξ ὁλοκλήρου.
Ὅ,τι δὲν μετρεῖτε, νομίζετε ὅτι δὲν εἶνε ἀληθές.
Ὅ,τι δὲν σταθμίζετε, δι' ὑμᾶς δὲν ἔχει βάρος.
Ὅ,τι δὲν νομισματοποιεῖτε, νομίζετε ὅτι δὲν ἔχει ἀξίαν!

Βεβαίως ἡ ἀκριβὴς ἔρευνα δεῖται τῆς διὰ τῶν αἰσθήσεων ἀντιλήψεως. Ὅ,τι δὲν δύναται ἐμπειρικῶς νὰ ἀποδειχθῇ, πρέπει ν' ἀποσκορακισθῇ τοῦ κύκλου αὐτῆς. Τὸ λάθος εἶνε μόνον ὅτι πᾶν ὅ,τι διὰ τῶν συνήθων μέσων τῆς ἐρεύνης δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποδειχθῇ τοῦτο τὸ κηρύττει ἁπλῶς ὡς μὴ ὑπάρχον, ὅτι ἀρνεῖται τὸ πνεῦμα ὄπισθεν τῆς ὕλης, τὴν ἰδέαν ὄπισθεν τοῦ φαινομένου. Τὸ φιλοσοφικὸν πνεῦμα ὅπερ διέκρινε τοὺς ἀναδιφητὰς παρελθόντων χρόνων, παλλάκις εἰς δαιμονίαν ἐρευνητικὴν ὥθησιν ὑψωθέν, μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν βαθμίδων τοῦ μαρτυρίου ἀνελθὸν ἐλλείπει αὐτῇ· βαίνει κατὰ πλάτος καὶ ἀποφεύγει τὸ βάθος. Κατὰ συνέπειαν διὰ τοὺς ὑλιστὰς καὶ τοὺς λογικιστὰς τὰ μυστικὰ προβλήματα δὲν ὑφίστανται, ἅτινα ἐν τούτοις πᾶσι τοῖς μεγίστοις σοφοῖς πάντων τῶν αἰώνων ὑπῆρξαν ἀντικείμενον μελέτης, καὶ τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο ἐν πάσῃ ἡμέρᾳ καὶ ἐν πᾶσι εὐκαιρίᾳ νὰ γνωρίσωσιν ἐμπειρικῶς ὑπὸ τὴν μορφὴν ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ, μεσμερισμοῦ ἢ ὑπνωτισμοῦ.

Τέκνον θετὸν τῆς ἐπιστήμης εἶνε ὁ μυστικισμός. Εἶνε ἑπομένως εὐχάριστον ὅτι συναντῶμεν ἕνα τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ἐπιστημόνων ἐπεκτείνοντα καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὰς μελέτας του. Ὑπάρχει πλῆθος μυστικῶν ἐκδηλώσεων, αἵτινες λογικῶς δὲν εἶνε δυνατὸν ἄλλως ἢ ὡς τοιαῦται νὰ θεωρηθῶσιν. Ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ «Ὁ μυστικισμὸς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων» ἀνατέμνει τὴν ὁδὸν ταύτην ὁ Δυπρέλ. Ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ πραγματεύεται περὶ τοῦ ἐν τῷ ναῷ ὕπνου, περὶ τῶν χρησμῶν, τῶν μυστηρίων καὶ περὶ τοῦ δαιμονίου τοῦ Σωκράτους. Ἐπὶ τῶν φαινομένων τούτων τῆς παγκοσμίου ἱστορίας οἱ φιλόλογοι, οἱ ἄλλως τε δυστυχῶς μόνον ἑρμηνευταὶ τῶν κειμένων, οὐδεμίαν δίδουσιν ἑρμηνείαν, ἐνῷ διὰ τοὺς λογικιστὰς εἶνε ταῦτα ἁπλῶς πλάνη καὶ ψεῦδος. Ὁ Δυπρὲλ βασανίζει τὸ ἀξιοσημείωτον τοῦτο καὶ σπουδαιότατον διὰ τὴν λύσιν τοῦ ἀνθρωπίνου αἰνίγματος ζήτημα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ἀνωτέρας ψυχολογίας καὶ καταλήγει εἰς ἐπιστημονικὰ συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα εἶνε ἀληθὲς ὅτι καὶ ὁ ἴδιος ὀνομάζει ὑποθέσεις, ἀλλ' εἰς τὰ ὁποῖα εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀρνηθῇ τις δόσιν τινὰ ἀληθείας, ἐνόσῳ ἄλλος τις δὲν παρουσιάσῃ τι ἀξιοπιστότερον.

Ὁ Δυπρὲλ ἀποδεικνύει ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐγίνωσκον τὸν νεώτερον μυστικισμὸν κατὰ πάντας αὐτοῦ τοὺς κλάδους: τὸν μαγνητισμόν, τὸν ὑπνωβατισμὸν καὶ τὸν πνευματισμόν. Ἐν τοῖς μαντείοις καὶ τῷ ἐν τοῖς ναοῖς ὕπνῳ πρόκειται περὶ ὑπνοβασίας. Ἐπὶ τοῦ ἐν τοῖς ναοῖς ὕπνου ἐκφράζονται οἱ συγγραφεῖς τῆς ἀρχαιότητος ὡς περὶ καθ' ὁλοκληρίαν βεβαίου πράγματος. Ὁ ὕπνος οὗτος συνίστατο κυρίως εἰς τὸ ἑξῆς: Οἱ ἀσθενεῖς συνηθροίζοντο ἐν ναοῖς θεοτήτων τινῶν, οἱ Αἰγύπτιοι ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Σεράπιδος, οἱ Ἕλληνες, οἵτινες ἀπὸ τῆς χώρας τῆς Σριγγὸς ἐδανείσθησαν τὰς περὶ μυστικισμοῦ ἰδέας των, ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Οἱ ἀσθενεῖς βυθίζονται εἰς ὕπνον, θεότητές τινες ἐμφανίζονται αὐτοῖς, διαφωτίζουσιν αὐτοὺς περὶ τῆς φύσεως τῆς ἀσθενείας αὐτῶν, παρέχουσιν αὐτοῖς τὸ μέσον τῆς σωτηρίας αὐτῶν καὶ ὁλόκληρος ἡ ἀρχαιότης εἶνε σύμφωνος ἐν τῇ ἐξυμνήσει τῶν θαυμασίων ἀποτελεσμάτων τῆς διὰ τοῦ ἐν τοῖς ναοῖς ὕπνου θεραπείας. Εἶνε ἀδύνατον ν' ἀναχθῇ τὸ πρᾶγμα ἁπλῶς εἰς ἀπάτην, ὡς θέλουσι πολλοί, διότι οἱ μέγιστοι τῶν σοφῶν τῆς ἱστορίας ἐμελοῦσι περὶ αὐτοῦ μετὰ πεποιθήσεως καὶ εὐλαβείας. Ἐπὶ χιλιετηρίδας ὅλας ἔκαμαζεν ὁ ἐν ναῷ ὕπνος καὶ ἡ ἐπιτυχία τῆς δι' αὐτοῦ θεραπείας ἦτο συνήθως πληρεστάτη. Ὁ Δυπρὲλ νῦν συνδυάζει αὐτὸν μετὰ τῆς διὰ μαγνητικῆς ἐπιδράσεως παραγομένης τὴν σήμερον ὑπνοβασίας. Ὁ τρόπος εἶνε ὁ ἑξῆς: Ἐπιτίθενται αἱ χεῖρες ἐπί τινος ἀνθρώπου, ἐπὶ τοῦ σώματός των γίνονται μαγνητικαὶ τρίψεις· ὁ πάσχων βυθίζεται εἰς ὕπνον, ἐξυπνᾷ ἔσωθεν, ἐμπιστεῖ περὶ τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει τὴν διάγνωσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ του ἐγώ. Τὸ ἐνστικτον τῆς σωτηρίας ἐξεγείρεται ἐν αὐτῷ μέχρι σαφοῦς ἀντιλήψεως τῶν μέσων τῆς θεραπείας. Ἡ ἰατρικὴ συμβουλὴ τίθεται εἰς τὸ στόμα φασμάτων παρουσιαζομένων ὡς ἐν ὀνείρῳ, καὶ ἡ συμβουλὴ αὕτη ἐφαρμοζομένη παράγει πράγματι τροπὴν σωα ἐπὶ τὰ βελτίω. Μέχρι τῶν ἀκροτάτων λεπτομερειῶν ἐπιτυγχάνει ὁ συγγραφεὺς τὴν ἐκ παραλλήλου σύγκρισιν τῶν ἐν τοῖς ναοῖς ὕπνον πρὸς τὴν τεχνικὴν ὑπνοβασίαν, ὥστε οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπολείπεται περὶ τῆς ταυτότητος ἀμφοτέρων. Πολυάριθμα χωρία ἐκ τῶν συγγραφῶν τῶν ἀρχαίων ἐνισχύουσι τὰ ἐπιχειρήματα αὐτοῦ. Μόνον ἐν ἑνὶ σημείῳ ἐπικρατεῖ διαφορά: οἱ ἐν τῷ ναῷ ὑπνώττοντες ἀναμιμνήσκονται ἐν τῇ ἐγρηγόρσει τῶν δοθεισῶν αὐτοῖς συμβουλῶν, ἐν ᾧ οἱ ἡμέτεροι ὑπνοβάται ἐξυπνοῦσι χωρὶς οὐδὲν νὰ ἐνθυμῶνται. Ἀλλὰ πάλιν καὶ παρ' αὐτοῖς οἱ μαγνητισταὶ καὶ ὑπνωτισταὶ ἔχουσι τὴν δύναμιν νὰ τοῖς διατάττωσι τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ γεγονὸς νὰ ἐνθυμῶνται κατὰ τὴν ἐγρήγορσιν. Ἐπειδὴ δὲ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις οἱ ἱερεῖς ἦσαν συνάμα καὶ ἰατροὶ καὶ αἱ σπουδαὶ αὐτῶν ἐστρέφοντο κατὰ προτίμησιν εἰς τὰ ὑπερφυσικὰ φαινόμενα καὶ τὰς ὑπερφυσικὰς δυνάμεις, δὲν πρέπει διὰ τοῦτο νὰ ἀπορῶμεν διὰ τὴν γνῶσιν ἣν εἶχον καὶ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν ἣν ἐποιοῦντο τοῦ ὑπνωτισμοῦ καὶ τῶν σύναφῶν φαινομένων. Εἶνε λίαν ἐνδιαφέρον ὅτι π.χ. ἐν πολλοῖς ἱερονοσοκομείοις τῆς Ἐλβετίας ὁ ἐν τοῖς ναοῖς ὕπνος τῶν ἀρχαίων, ἀναλόγως τῶν νεωτέρων θεωριῶν, ἐφαρμόζεται ἐκ νέου καὶ ὡς λέγεται ἐπὶ τοῦ ἀλκοολισμοῦ μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας: οἱ πάσχοντες μετατίθενται εἰς μαγνητικὸν ὕπνον, τὸ βλαπτικὸν καὶ τὸ αἰσχυντηλὸν τῆς πόσεως φέρεται εἰς συνείδησιν αὐτῶν, θεραπεύονται καὶ εἰσέρχονται εἰς σύλλογον σωφροσύνης.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

Ἀποσπῶμεν τὸ ὡραῖον τοῦτο κεφάλαιον ἐκ τοῦ ἀρτίως ἐν Μαδρίτῃ δημοσιευθέντος βιβλίου τοῦ **Don José de Lites,** ὑπὸ τὸν τίτλον: Ἀναμνήσεις εὐαισθήτου νέου).

—

Ναί, οἱ νεκροθάπται τὸ λεγόμενον· οἱ νεκροὶ ὁμιλοῦσι διὰ φωνῆς πολὺ χαμηλῆς, πολὺ θλιβερᾶς, πολὺ γλυκείας καὶ δειλῆς, ὡς ὁ ψίθυρος τοῦ ζεφύρου διὰ μέσου τῶν κυπαρίσσων.

Καὶ οἱ νεκροθάπται δὲν εἶναι ἄνθρωποι τῆς φαντασίας ἢ τῆς καρδίας, ἄνθρωποι παριστῶντες ὡς πραγματικὸν τὸ μὴ ὑπάρχον· εἶναι, ἀπ' ἐναντίας, λαίμαργοι καὶ φλοιοί· δὲν πιστεύομεν εἰς ὑπερφυσικὰς ἐπιφάσεις, καὶ ἐκτελοῦσι τὸ πένθιμον αὐτῶν ἔργον διὰ συνειδήσεως ἀπηλλαγμένης πάσης προλήψεως. Καὶ πῶς νὰ γίνῃ ἄλλως, ἀφ' οὗ ἔχουσιν ὡς κατοικίαν τὸ νεκροταφεῖον; ἀφ' οὗ ὡς τραπέζαν μὲν μεταχειρίζονται τὴν πλάκα τοῦ τάφου, ὡς κλίνην δὲ τὸν τάφον αὐτὸν τὸν ἐσπαρμένον δι' ἀμαράντων; Ἀφ' οὗ, ἐνῷ χειρίζονται τὰ πτύον ἵνα σκάψωσι λάκκον εἰς τοὺς νεκρούς, ὑψώνουν διὰ τῆς ἑτέρας χειρὸς καὶ τὴν φιάλην;... Μὶα φτωχιὰ γῶμα, καὶ ἕνα ρούφημα κρασί... Ἐξωκειώθησαν μετὰ τοῦ φοβεροῦ, καὶ εἶναι χυδαῖοι... θεαταὶ ἰσόβιοι τοῦ θανάτου, φιλοτιμοῦνται νὰ ὦσιν ὑποκριταὶ ἐν τῷ δράματι τοῦ βίου...

Οὐχὶ εἰς μάτην ὅμως διέρχεταί τις τὰ ἔτη τῆς ζωῆς του ἐν μέσῳ καὶ σαρκοφάγων, ἀνθρωπίνων ὀστῶν καὶ φερέτρων. Δὲν περιπατεῖ τις εἰς μάτην, ἐπὶ πολλὰ ἔτη συνεχῶς, ἐν μέσῳ τῶν σκιερῶν, ἱτεῶν — καὶ τῶν ἐρήμων στοῶν, ἔνθα κατὰ γραμμὴν στοιχοῦνται αἱ ἐπιταφιοι ἐπιγραφαί. Δὲν μένει τις εἰς μάτην ἕνα ὁλόκληρον βίον φρουρὸς ἐν τῇ θλιβερᾷ καὶ ἐπιβαλλούσῃ πόλει τῶν νεκρῶν. Ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ζῇ ἐκεῖ, αἰσθάνεται ἐπὶ τέλους ἀγάπην πρὸς τὰ περιστοιχοῦντα αὐτὸν ἀκίνητα ἀντικείμενα. Καταλαμβάνει τὴν γλῶσσαν τοῦ μηδενὸς, ἀκροᾶται τῶν ἐκμυστηρεύσεων τοῦ ἄλλου κόσμου. Πρὸς αὐτὸν ἐξομολογοῦνται παντες οἱ μεγαλοι ἁμαρτωλοί, οἱ οὐδέποτε πρὸς οὐδένα ἐν τῇ ζωῇ ἐξομολογηθέντες.

Ὁ νεκροθάπτης γνωρίζει ὁποῖα πτώματα σήπονται ταχύτερον. Γνωρίζει ἐπὶ τίνων λειψάνων ἐρείδει νὰ ρίψῃ ἀφθονοτέραν τὴν ἄσβεστον. Κατὰ δὲ τὰς παγερὰς καὶ σιωπηλὰς νύκτας τοῦ χειμῶνος, ἀπὸ τῶν οἰκίσκου του, πλησίον τοῦ μαγκαλίου, τοῦ ἀπεζημιοῦντος πως αὐτὸν διὰ τὴν σκληρὰν αὐτῶν ἀκινησίαν, ἀκούει τὴν καταστρεπτικὴν ἐργασίαν τοῦ σκώληκος ἐντὸς τῶν φερέτρων: σπιγεῖται δὲ φωναί. ὑπόκωφοι στεναγμοί, βραδεῖαι συνομιλίαι, παραδοξοι ψιθυρισμοὶ καὶ κεκραγμοὶ ἀφικνοῦνται εἰς τὰ ὦτα του....Οἱ νεκροὶ ὁμιλοῦσι μεταξύ των, διαπληκτίζονται, ἐρωτεῦνται, διασκεδάζουσιν ἐν τοῖς ἐσφραγισμένοις αὐτῶν φερέτροις.

* * *

Προσήγγιζεν ἡ ἡμέρα τῶν νεκρῶν. Ἡ στοργὴ ἡ ἡ εὐγνωμοσύνη ἀπέστελλον εἰς τὰ νεκροταφεῖα ποικίλα ἀναθήματα πρὸς στολισμὸν τῶν τάφων. Οἱ τοῖχοι ἐλευκαίνοντο, ἐχρωματίζοντο αἱ πλακοστάται τῶν θυρίδων τῶν σηκῶν, ἐκαθαρίζοντο οἱ δελοι, ἐτοποθετοῦντο κηρία καὶ φανοὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐν τοῖς τοίχοις, ἐπὶ τῶν ταφων. Ἐκ τῶν μαυσωλείων ἀνηρτῶντο στέφανοι ἀνθέων, ἐν τοῖς ναοῖς ἐτίθεντο μικροὶ ἄγγελοι ἐκ πορσελάνης. Ἄνθη καὶ φῶτα ἐνεφύχουν διὰ τῆς εὐωδίας καὶ τῆς λαμψεώς των τὰ μέρη ἔνθα κατοικεῖ ἡ ἀτελεύτητος θλίψις. Ἡ κατοικία τοῦ πένθους ἐκαλλωπίζετο διὰ τὴν ἑορτήν της.

Δὲν ἔχουσι παντες οἱ νεκροὶ ποῖος νὰ θέσῃ κηρία καὶ στεφανους εἰς τὴν θύραν των. Οἱ ταφοι των φαίνονται ἐνίοτε πλήρεις κόνεος, ἀραχνῶν, παρασίτων χόρτων, ἐπιδεικνύοντες σαρκαστικῶς ἐπιγραφήν τινα, δι' ἧς προκηρύττονται αἱ κοσμικαὶ δόξαι τοῦ νεκροῦ. Βλέπει τις μετὰ θλίψεως τὴν ἐγκαταλειφὶν των καὶ φιλοσοφεῖ περὶ τῆς ἀστασίας τῆς συζύγου, τοῦ ἐρασταῦ, τοῦ υἱοῦ, τοῦ ἀδελφοῦ, τοῦ συγγενοῦς, τοῦ φίλου. Αἰσθανεται τις ὅμως παρηγορίαν τινὰ μὴ συναντῶν ποτὲ ταφον λησμονηθέντα παρὰ μητρός.

Καὶ ὅμως πρὸ πολλοῦ ἤδη ἔμεινεν ἐγκαταλελειμμένος ὁ ταφος κόρης τινός.

Ἀφ' ὅτου ἀπεβίωσεν, ἡ δυστυχὴς, καὶ ἐνεκλείσθη ἐν τῷ ταφῳ της, οὐδεὶς πλέον εἶχεν ἐπισκεφθῇ τὸν ταφον ἐκεῖνον, οὐδενὸς οἱ ὀφθαλμοὶ ἔχυσαν δρόσον δακρύων ἐπὶ τῶν ῥόδων ἅτινα ἤνθιζον ἐπ' αὐτόν. Ἡ φωλεὰ τῆς νεαρᾶς ἐκείνης χρυσαλλίδος εὑρίσκετο ἐν γωνίᾳ τινὶ, παγερὰ καὶ πένθιμος, ἄνευ ἄλλου στολισμοῦ εἰμὴ τῆς ἐπιτυμβίου αὐτῆς ἐπιγραφῆς, ὑπενθυμιζούσης διὰ χρυσῶν γραμμάτων τὸ ὄνομα τῆς κόρης καὶ τὰ ἔπτα ἔτη ἅτινα ἔζησεν ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ κηπουρὸς τοῦ νεκροταφείου ἐφαίνετο ὅμως συμπαθήσας πρὸς τὸν ταφον ἐκεῖνον, περὶ τὸν ὁποῖον εἶχε σπείρει εὔοσμα ἄνθη.

Δὲν εἶχε μητέρα ἡ κόρη ἐκείνη;

Εἶχεν, ἀλλὰ, μέχρι τοῦ ἔτους, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ἡ ἱστορία μας, ἦτο ὡσεὶ μὴ εἶχεν. Ὁ Ἥλιος τοῦ μεγάλου κόσμου, αἱ λαμπραὶ ἑορταὶ, οἱ χοροὶ καὶ αἱ ἐρωτοτροπίαι ἐκράτησαν τὴν μητρικὴν καρδίαν εἰς συνεχῆ ζάλην. Ἦλθεν ὅμως ἡ στιγμὴ καθ' ἣν ἡ γυνὴ τοῦ κόσμου ἀπώλεσε πασας αὐτῆς τὰς εὐχαριστήσεις καὶ ἔμεινε μόνη μετὰ τῶν θλίψεών της. Ὁ σύζυγός της παρεδόθη εἰς τὴν κραιπάλην. Ἡ μεγαλειτέρα αὐτῆς θυγατὴρ ἔφυγε μετὰ τινος ἐλαφροῦ νεανίου. Ἡ περιουσία της ἐξαφανίσθη ὡς καπνὸς, ὃν διασκορπίζει ὁ ἄνεμος. Ἄνευ πολυτελείας, ἄνευ χρημάτων, ἄνευ ἀγαπητῶν ὄντων ἡ δυστυχὴς εὑρέθη βυθισμένη εἰς τὴν φοβερὰν ἀπομόνωσιν τῆς πενίας...Καὶ τότε ὁ νοῦς της ἐστράφη πρὸς τὴν πτωχὴν ἐπαύλιδα κόρην, ἥτις ἐκοιμᾶτο εἰς τῷ νεκροταφείῳ.

Ἐγόνατισε πρὸ τοῦ ταφου καὶ, ἀναλυομένη εἰς δάκρυα, ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ μαρμαρου τῆς πλακός.

* * *

Ναί, τὸ γνωρίζω ἤδη, γνωρίζω τίς μὲ καλεῖ: εἶνε ἡ μήτηρ μου, δὲν δύναται νὰ εἶνε παρὰ ἡ μήτηρ μου.

Ἡ γυνὴ ἤκουσεν ἐλαφρὰν φωνὴν ὁμιλοῦσαν οὕτω ἐν τῷ ταφῳ. Ἡ φωνὴ ἐκείνη—τὴν ἀνεγνώριζεν—ἦτο τῆς θυγατρός της ἡ φωνή. Ἠγέρθη ἔντρομος, ἐκάτσαξε προσεκτικῶς τὴν πλακα, οἱ δὲ ὀφθαλμοί της εἰσεχώρησαν, δι' ἀπλήστου βλέμματος, διὰ τῶν ρωγμῶν ἃς ἡ θερμότης τοῦ θέρους εἶχεν ἀνοίξει εἰς τὴν γύψινον ἐπιφανειαν τὴν ἐνοῦσαν τὴν πλάκα μετὰ τοῦ τοίχου...

Δὲν εἶδε εἰμὴ σκότος, βαθὺ σκότος.

Πλησιάζουσα ὅμως τὸ πρόσωπον, ἠσθάνθη θωπεύουσαν τὰς παρειάς της ὡσεὶ ἀναπνοήν τινα.

— Πῶς χαίρομαι διότι ἦλθες ἐπὶ τέλους!—ἐξηκολούθησεν ἀκροαζομένη τρέμουσα ἐκ φόβου. — Ἤμην ἐδῶ παντοτε μόνη!... Ὅπως ἐν τῷ κόσμῳ δὲν ἐγνώριζα εἰμὴ σέ, οὕτω καὶ ἐνταῦθα οὐδένα ἔχω φίλον. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐνίοτε, τὴν νύκτα, ὅταν ἡ τελήνη ἀργυροῖ τὸν οὐρανὸν, ἔρχονται παῖδες τινὲς μὲ χρυσὰ πτερὰ καὶ μοῦ κλαίουν συντροφιὰ... μετ' αὐτῶν παίζω καὶ γελῶ... μεθύομεν μὲ σταγόνας δρόσου ἃς εὑρίσκομεν ἐντὸς τῶν καλύκων τῶν ἴων... Φιλούμεθα εἰς τὸ μέτωπον, καὶ γελῶμεν... γελῶμεν... Ἀλλὰ, μόλις ὑποφώσκῃ ἡ αὐγὴ, φεύγουν, δὲν ἠξεύρω που... ἐκεῖ...πολὺ ὑψηλὰ... ἐπάνω εἰς τὰ νέφη... ἐνίοτε καὶ ἐπάνω εἰς τὸν ἥλιον. Θέλουν παντοτε νὰ μὲ παρουν μαζύ των, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ ὑψωθοῦν μ' ἐμένα. Λέγουν ὅτι εἶμαι πολὺ βαρεία... Τί ἀνόητοι... Ἀφ' οὗ εἶμαι ὡς φύλλον ξηρὸν ῥόδου!... Καὶ μένω μόνη... καὶ ἤμην παντοτε τεθλιμένη...

Ἡ μήτηρ ἤκουεν,ὠχρὰ,περίφοβος,καταβεβλημένη.

— Διηγήσου μοι λοιπόν!... ἐξηκολούθει ἡ κόρη... Εἰπέ μοι ἐὰν ὁ μπαμπᾶς ἐξακολουθεῖ νὰ σὲ ἀγαπᾷ ὅπως σὲ ἠγάπα πρότερον, ὅταν ἤμην πλησίον σας... Ἑκαστην στιγμὴν σ' ἐλαμβανεν εἰς τὰς ἀγκάλας του... Ὅτι καὶ ἂν ἔκαμνες, σοὶ ἐφίλει τὰς χεῖρας μετὰ τόσης θερμότητος!.σὲ ἔλεγεν ἀγίαν καὶ ὡραίαν... Καὶ ἐγὼ ἤμην εὐτυχής... ὦ! πόσον ἤμην εὐτυχής!... Εἰπέ μοι ἐὰν ἡ ἀδελφή ἐνωμφεύθη τὸν πρίγκηπα ἐκεῖνον τοῦ τόσῳ πλούσιον καὶ ὡραῖον, μὲ τὸν ὁποῖον ἦτο ἐρωτευμένη... Γνωρίζω πολὺ καλὰ ὅτι οὐδεὶς μὲ ἠγάπα, οὔτε σὺ οὔτε ὁ πατὴρ,οὔτε ἡ ἀδελφή...Οὐδέποτε μοὶ ἀπευθύνατε συμπαθῆ λόγον!... Ὦ! πόσον ὑπέφερον ἐν σιγῇ!... Δὲν παρεπονούμην ὅμως, καὶ σᾶς ἠγάπων... Ἐπείρίμενα νὰ γείνω γοῦνή, ἵνα σᾶς δείξω τὴν ἀγάπην μου δι' ἄλλων ἀποδείξεων σοβαροτέρων τῶν δακρύων καὶ τῆς ταπεινωσύνης... ἀλλα... ἤσθε τόσῳ σκληροί! Εἰπέ μοι, λοιπόν... διατί μ' ἐκλείσατε ἐδῶ μέσα: Δὲν ἔκαμα τίποτε διὰ νὰ μὲ ἀφήσητε νὰ κοιμηθῶ μόνη τόσας νύκτας,ἕως ὅτου μὲ ἐτιμώρεις διότι ἔπαιζα πολὺ μὲ τὰς φίλας μου.

Ἡ φωνὴ τῆς Κόρης ἐγίνετο θλιβερωτέρα ἐν ὅσῳ ἀπέτεινε τὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀνεπόλει τὰς ἀναμνήσεις ταύτας. Ἡ μήτηρ της, ἥτις τὴν ἤκουε χωρὶς νὰ χάσῃ συλλαβὴν, ἠσθάνθη ἄφατον λύπην ἐπὶ τῶν ἀθώων ἐπιπλήξεων τῆς θυγατρός της. Ἐσκέφθη νὰ τῇ ἀπαντήσῃ, νὰ τῇ ἐκθέσῃ τὴν ἀλήθῃ αὐτῆς καταστασιν, τὴν καταστροφὴν τῆς οἰκίας, τὴν ἀτιμίαν τῆς ἀδελφῆς, τὴν ἀποκτήνωσιν τοῦ πατρὸς, τὴν δυστυχίαν της ἐπὶ τέλους.

Ἀλλὰ οἱ λόγοι της ἐπνίγησαν ἐν τῷ λαρυγγι.

— Εἶναι ἀκόμη εἰς τὴν μεταξωτὴν κοῦνιά της ἡ κοῦκλα μὲ τὴν τριανταφυλλένια ἐσθῆτα; ἐξηκολούθησεν ἡ κόρη ἀπὸ τοῦ ταφου της.— Ἦτο ἡ ἀγαπημένη μου κοῦκλα... Μὲ τὰ χρυσᾶ μαλλακία της τὰ κατσαρὰ, μὲ τοὺς γλυκοὺς ἀμυγδαλωτοὺς αὐτῆς ὀφθαλμοὺς ἀνοικτοὺς παντοτε, μὲ τὸ μικρὸν καὶ κόκκινο στοματάκι, μὲ τὸ σῶμα της, τὸ ἁφρατον καὶ λευκὸν, ἦτο σὰν ἀδελφή μου... Ἐγέλα εἰς ὅ, τι καὶ ἂν τῆς ἔλεγον... Συνεννοούμεθα λαμπρα... Εἰς αὐτὴν μόνην ἔλεγον τὰς θλίψεις καὶ τὰ μυστικα μου... Ἦτο τόσῳ σιωπηλή!... Ποτὲ δὲν μοῦ εἶπε τὸ ἐναντίον. ποτὲ δὲν μὲ δυσαρέστησεν...

Ὅταν ἔκαμνα τὴν προσευχήν μου, ἤνωνα καὶ αὐτὴ τὰς χεῖρας της εὐπειθῶς καὶ ἐγονατίζε μαζύ μου... Ὦ! φέρε μοι τὴν, μαμᾶ μου, ὅταν θὰ ἔλθῃς πάλιν!... Ὅταν δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ κοιμηθῶ, θὰ διασκεδάσω ἀπαγγίζουσα αὐτὴν διὰ τῶν δακτύλων μου... Ἰδὲ τοὺς βόλους!... Ὁμιλοῦσι γραφίδα ἐκ κρυστάλλου!...

Ἡ γυνὴ ἠσθάνθη ὡσεὶ ἐθραύετό τι ἐν τῇ καρδίᾳ της. Δὲν ἐσυλλογίσθη ὅτι ἡ φωνὴ ἐκείνη, ἡ ἐξερχομένη ἀπὸ τοῦ ταφου, ἠδύνατο νὰ ᾖ ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεώς της. Ἐνόμισεν ὅτι τῇ ὡμίλει πραγματι ἡ θυγατήρ της. Δὲν ἀνελογίσθη πρὸ πόσων μακρῶν ἐτῶν ἀπεβίωσεν ἡ μικροτέρα αὐτῆς θυγατὴρ. Ἠθέλησε νὰ φωνάξῃ, νὰ ζητήσῃ βοήθειαν. Οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπλήρουν τὸ νεκροταφεῖον, θὰ προσέδραμον εἰς βοήθειαν της.

Διὰ φωνῆς ἔτι ἀσθενεστέρας, ἔτι λεπτοτέρας, ἔτι μᾶλλον ἀδιακρίτου, ἡ κόρη ἐξηκολούθησε:

— Ἤθελον νὰ ἔλθω μετὰ σοῦ... ἀλλὰ φοβοῦμαι πολὺ ὅτι θὰ μὲ ἐπιπλήξῃς καὶ θὰ μὲ γρυνιάσῃς... Καὶ ἐδῶ εἶμαι τόσον ἥσυχα!... Οὐδεὶς μοὶ λέγει τίποτε... Θὰ σηκωθῶ αὔριον, ὅταν θὰ εἶναι ἥλιος... Τώρα εἶναι σκότος, καὶ φοβοῦμαι. Αὔριον λοιπὸν θὰ ἰδωθοῦμεν, μαμᾶ μου!...

Ἠκούσθη ὡσεὶ στεναγμος τις...

Ἡ μήτηρ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνθίσταται πλέον.

— Ἡ θυγατὴρ μου ζῇ! ἀνερώνησε τρέχουσα ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὸ ἄλλο... Μετ' ὀλίγα ὅμως βήματα ἔπεσεν ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς γῆς τοῦ νεκροταφείου.

Πρωὶ τῇ ἑξῆς βεβήθεια ἵνα συνέλθῃ... Ἡ μήτηρ μετέβη παρὰ τὴν θυγατέρα της ἵνα τῇ διηγηθῇ, διὰ τοῦ διαλόγου τῶν νεκρῶν, τὰς πράξεις τῶν ζώντων!...

Ἐκ τοῦ Ἱσπανικοῦ.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΑΙ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΟΛΟΥΒΟΥ

(Συνέχεια)

Προσηγγίσαμεν εἰς Φουγχὰς τῆς Μαδείρας, διὰ νὰ προμηθευθῶμεν ἄνθρακας, ἐπλησιάσαμεν δὲ τόσον τὴν Τενερίφφαν, ὥστε ἐνετρυφήσαμεν ἐπὶ τῇ θέσει τοῦ ὁμωνύμου ἡφαιστείου.Τὸν Ἰσημερινὸν διήλθομεν ἐν νωνεμίᾳ, ἡ δὲ διάβασις αὕτη εἰς τὸ μεσημβρινὸν ἡμισφαίριον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἄγνωστον ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, μένει ἀνεπίληπτος εἰς πάντα ἀνεπτυγμένον ἄνθρωπον. Τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο «βάπτισμα τοῦ Ἰσημερινοῦ» μετὰ χονδροειδῶν ἀστεϊσμῶν, τὸ ὁποῖον συνειθίζεται ἀκόμη ἐπὶ τῶν ἱστιοφόρων, καταργήθη ἐπὶ τῶν ἀτμοπλοίων, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ μὴ ναυτιῶντες ἐπιβάται εὐθύμως διέρχονται τὴν στιγμὴν ἐκείνην κενοῦντες ποτήριά τινα καμπανίτου. Τὸ ταξείδιόν μας ἦτο ἥσυχον, τὸ πλοῖον ὄχι ὑπερπεπληρωμένον, ὡς τόσον συχνὰ συμβαίνει ἐπὶ τῶν εἰς Ἀμερικὴν ἢ εἰς τὰς Ἰνδίας πλεόντων ἀτμοπλοίων. Οἱ ἐπιβάται ἔζων ἐν ἁρμονίᾳ, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ τελεσθῶσι καὶ ἀρραβῶνες, ὡς συμβαίνει πολλάκις εἰς μακρυνὰς θαλασσοπορίας, ὁ δὲ πολύπειρος καὶ ἱκανώτατος πλοίαρχός μας Bain bridge μὲ τὰ διδακτικά του διηγήματα κατήντησεν ὁ φίλος ὅλων.

Τέλος τῇ 27ῃ Δεκεμβρίου εἴδομεν τὰ ὄρια τῆς Καπστάδης. Ἡ Ἀφρικὴ οὐδαμοῦ ἔχει ὄψιν τόσον μεγαλοπρεπῆ, ὅσον ἐν Καπστάδῃ. Ἡ ἐκτεταμένη περὶ τὸν εὐρὺν κόλπον φιθεατρικῶς ᾠκοδομημένη πόλις, περικυκλουμένη ὑπὸ τοῦ 1000 μέτρα ὑψηλοῦ

ὄρους Τάφελβεργ, τὸ σχῆμα τοῦ ὄρους τούτου, ἡ πάντοτε ἐκεῖ τρικυμιώδης θάλασσα, πάντα ταῦτα ἀσκοῦσι μεγάλην ἐντύπωσιν ἐπὶ τοῦ ξένου, ὁ ὁποῖος ἑβδομάδας ὅλας δὲν ἔβλεπεν εἰμὴ οὐρανὸν καὶ θάλασσαν. Ἔτι δὲ ἡ συναίσθησις ὅτι ἵσταταί τις ἐπὶ κοσμοϊστορικῶς σπουδαίου σημείου, ἐπὶ τοῦ θορυβώδους ἐκείνου Ἀκρωτηρίου, διὰ τοῦ περίπλου τοῦ ὁποίου ἡ παγκόσμιος ἐμπορία ἔλαβεν ὅλως νέας καὶ ἀγνώστους διευθύνσεις καὶ τὸ ὁποῖον ἀφήρπασε τὴν ἐμπορικὴν ἡγεμονίαν ἀπὸ τοὺς περὶ τὴν Μεσόγειον λαοὺς καὶ παρέδωκεν αὐτὴν εἰς τοὺς οἰκοῦντας τὰς ἀκτὰς τοῦ ὠκεανοῦ.

Ἡ τοπογραφικὴ φυσιογνωμία τῆς Καπστάδης εἶνε πολὺ διάφορος τὸ θέρος ἢ τὸν χειμῶνα. Ἀπὸ τοῦ Μαΐου μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου ἐπικρατοῦσι βροχαί, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἡ χώρα εἶνε καταπράσινος· ἀπὸ δὲ τοῦ Νοεμβρίου μέχρι Μαΐου, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ τὸ θέρος ἐν τῷ μεσημβρινῷ ἡμισφαιρίῳ, ὁ καιρὸς εἶνε θερμὸς καὶ κατάξηρος, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἔδαφος πολλαχοῦ σχίζεται. Μονότονον πρασινοκίτρινον χρῶμα ἐπικρατεῖ πανταχοῦ, λίαν δυσαρέστως διαθέτον τὸν θεατήν.

Ὅτε λοιπὸν ἐφθάσαμεν εἰς Καπστάδην, κατὰ Δεκέμβριον, ἐπεκράτει ἡ θερινὴ ξηρασία. Ἑσπέρας, λίαν ἀργά, εἰσήλθομεν εἰς τὸν λιμένα, ἀφοῦ προηγουμένως μᾶς ἐπεσκέφθη ἡ λέμβος τοῦ λιμεναρχείου καὶ εὑροῦσα τὰ πάντα ἐν τάξει ἀνήγγειλε τὸ σύνηθες τοῖς Ἄγγλοις «all righs».

Ἡ Καπστάδη ἦτο ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Βάσκου δὲ Γάμα τὸ φυσικὸν γεωγραφικὸν ὁρμητήριον τῶν πλεόντων πρὸς τὰς Ἰνδίας καὶ ἀργότερα πρὸς τὴν Αὐστραλίαν. Ἀκριβῶς διὰ τὸ ἔξοχον τῆς γεωγραφικῆς θέσεως ἵδρυσαν ἐκεῖ οἱ Ὁλλανδοὶ τὴν Καπστάδην, ἥτις μέχρι τῆς ἐν ἔτει 1869 ἀποτελειώσεως τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουὲζ ἦτο ἐνταυτῷ εἰς τῶν σπουδαιοτάτων λιμένων τοῦ κόσμου. Ἡ ποιότης τοῦ λιμένος οὐδόλως ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν ἔκτακτον τῆς θέσεως σημασίαν. Ἡ Καπστάδη εἶχεν ἐλεεινόν, εἰς τὰς τρικυμίας ἐκτεθειμένον ὅρμον. Μόλις δὲ ἐσχάτως, καὶ μάλιστα ἐπὶ κυβερνήτου τοῦ σὶρ Bartle Frere, προέβησαν δραστηρίως εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ ὅρμου εἰς τεχνητὸν λιμένα, ὅπως περίπου συνέβη ἐν Τεργέστῃ καὶ ἐν Φιούμῃ.

Ὁ μεγαλοπρεπὴς ἠλεκτρικὸς φωτισμὸς τοῦ λιμένος ἐκπέμπει πρὸς τὸν κεκοπιακότα θαλασσοπόρον τὸ πρῶτον «καλῶς ὥρισας», καὶ ἡμεῖς δὲ ᾐσθάνθημεν τὴν εὐεργετικὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἰσχυροῦ τούτου παράγοντος τοῦ πολιτισμοῦ, ὅτε τέλος πάντων τῇ 22ᾳ Δεκεμβρίου 1883 ἑσπέρας ἠγκυροβολήσαμεν.

Οὕτω λοιπὸν εὑρισκόμεθα πάλιν ἐπὶ ἐδάφους τῆς μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς, τοῦ σκοποῦ μακροχρονίων πόθων. Δὲν εἴχομεν ὅμως διέλθει μίαν ἡμέραν ἐν Καπστάδῃ, μάλιστα ὀλίγας ὥρας μετὰ τὴν ἄφιξίν μας κατενόησα ὅτι ἡ κατάστασις εἶχε μεταβληθῆ ὁλοτελῶς ἀπὸ τοῦ 1879. Εἶχον μεταβῆ ἐκεῖσε μὲ τὴν βεβαίαν ὑπόθεσιν, ὅτι καὶ ἐγὼ καὶ ἡ ἐπιχείρησίς μου θὰ ὑποστηρίζοντο καὶ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τοῦ Ἀκρωτηρίου καὶ ὑπὸ τῶν κατοίκων ὄχι μόνον ἠθικῶς, ἀλλὰ καὶ ὑλικῶς, τὴν δ' ὑπόθεσιν ταύτην εἶχον ὡς βάσιν τῶν προπαρασκευῶν μου ἐν τῇ πατρίδι· οὐδόλως δ' ἠδυνάμην νὰ πιστεύσω ὅτι θὰ ὑπέφερον πολὺ δι' ἔλλειψιν μεγάλην χρηματικῶν μέσων. Ὅτε ἐν ἔτει 1879 ἐγκατέλιπον τὴν μεσημβρινὴν Ἀφρικήν, πάντες ἐκεῖ εἶχον δείξει ζωηρότατον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς ἐπιχειρήσεώς μου, τὸ ὁποῖον ἐν μέρει ὠφελεῖν εἰς τὰς μικράς μου ἐρεύνας ὡς καὶ εἰς τὰς δημοσίας καὶ ἰδιωτικάς μου ὁμιλίας περὶ τῶν αὐτοχθόνων. Τότε διοικητὴς ἐν τῇ πολιτείᾳ τοῦ Ἀκρωτηρίου ἦτο ὁ εὐγενὴς πολιτικὸς σὶρ Bartle Frere, ὅστις τοσοῦτον εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης ἐν ταῖς Ἰνδίαις καὶ ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἀφρικῇ, διὸ μ' ἐνεθάρρυνε νὰ ἐπανέλθω καὶ νὰ ἐξακολουθήσω τὸ ἀρξάμενον ἔργον. Τῇ δὲ 5ῃ Αὐγούστου 1879, ὅτε ἐγκατέλιπον τὴν Καπστάδην, ὁ κ. Βράουν ἐπρότεινεν εἰς τὸ κοινοβούλιον νὰ ἐξασφαλίσωσι πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου τὰς ὑπηρεσίας μου πρὸς ἐξερεύνησιν τῶν περὶ τὸ Ἀκρωτήριον χωρῶν. Διὰ δὲ τὴν εὔνοιαν, τὴν ὁποίαν μοι ἔδειξαν ὅλαι αἱ τάξεις τῶν κατοίκων καὶ τὰ μέλη τοῦ κοινοβουλίου, δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς προτάσεως ταύτης, ἡ κυβέρνησις ὅμως ἀνέβαλε τὸ πρᾶγμα μέχρι τῆς ἐπανόδου μου. Ἐδικαιούμην λοιπὸν νὰ πιστεύω ὅτι πάντες ἐκεῖ μ' ἐθεώρουν ὡς κατάλληλον νὰ ἐξυπηρετήσω τὰ συμφέροντά των καὶ ὅτι, ἂν ἐπανερχόμην, θὰ εὕρισκον τὴν πασίγνωστον ἀγγλικὴν μεγαλοδωρίαν. Ἡ ἰδέα αὕτη οὐδέποτε μ' ἐγκατέλιπεν ἐν Εὐρώπῃ, ὅτε νύκτας ὅλας ἠγρύπνουν διὰ νὰ ἐξεύρω τὰ εἰς τὴν ἐκδρομήν ἀναγκαῖα μέσα· ἡ αὐτὴ δ' ἰδέα μ' ἔκαμε ν' ἀρκεσθῶ εἰς ὅσα εἶχον παρεσκευασθῆ ἐν τῇ πατρίδ., καὶ νὰ μὴ συναγαγω μεγαλείτερον χρηματικὸν ποσόν.

Φθὰς λοιπὸν εἰς Καπστάδην παρεκάλεσα ν' ἀφεθῶσιν ἐλεύθερα τελωνειακῶν τελῶν ὅσα ἔφερον μαζί μου πράγματα, ὅπως καὶ νὰ μοι χορηγηθῇ ἡ δωρεὰν μεταφορὰ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου, καὶ ἠθική τις ὑποστήριξις ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως. Ἤλπιζον δὲ χρηματικὴν ἀρωγὴν ἐκ μέρους τῆς φιλοσοφικῆς ἑταιρίας καὶ τοῦ Μουσείου τῆς μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς. Ἀντὶ δὲ τούτων ὑπισχνούμην τὰ ἑξῆς. Ὑπεχρεούμην, πρὶν ἀναχωρήσω διὰ τὸ ἐξωτερικόν, νὰ διατρέξω καὶ ἐξετάσω τὴν χώραν τοῦ Ἀνακριτηρίου ἀπὸ τῶν βορειοδυτικῶν πρὸς τὰ μεσημβρινοανατολικά, ἤτοι ἀπὸ τῶν ἐν Σπριγκμποκφονταῖν μεταλλείων χαλκοῦ μέχρι τοῦ Ἀνατολικοῦ Λονδίνου, ἰδίως δὲ ὑπὸ ἐποψιν ἐθνολογικήν, βοτανικὴν καὶ γεωλογικήν, ἀναπτύσσων συγχρόνως καὶ τὰς σχέσεις τῆς χώρας ὑπὸ τὰς ἐπόψεις ταύτας πρὸς τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν διὰ δημοσίων διατάξεων ἐν ταῖς πρωτευούσαις τῶν ἐπαρχιῶν.

Διὰ τῶν εἰσοδημάτων τῶν διαλέξεών μου τούτων ἤλπιζον νὰ εὕρω τ' ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τὴν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐκδρομήν μου, συγχρόνως δὲ θὰ ἐσπουδάζον ἀκριβῶς σπουδαῖα τινὰ ἐπιστημονικὰ ζητήματα τῆς χώρας τοῦ Ἀκρωτηρίου καὶ θὰ συνήγον πλῆθος πραγμάτων διὰ τὰ μουσεῖα καὶ τὰς σχολὰς τῆς πατρίδος. Περαιτέρω δ' ὑπισχνούμην νὰ δώσω εἰς τὴν φιλοσοφικὴν ἑπαιρίαν τῆς Καπστάδης τὸ ἥμισυ τῶν ἐπιστημονικῶν μου συλλογῶν διὰ τὰ ἐν τῇ χώρᾳ μουσεῖα.

Ἂν τῷ 1879 ἔκαμνον παρομοίας προτάσεις, θὰ ἐγίνοντο μετὰ χαρᾶς ἀποδεκταί. Πρὸς μεγάλην μου ὅμως λύπην εἶδον ὅτι τὰ πράγματα εἶχον ἀλλάξει ἐντελῶς· ὁ σὶρ Bartle Frere ἔκειτο κλινήρης ἐν Ἀγγλίᾳ, διοικητὴς δ' εἶχε γίνει ὁ σὶρ Ἡρακλῆς Ῥοβινσὼν, τὴν δ' ἐξουσίαν εἶχον καταλάβει τῆς ἀντιθέτου μερίδος ἄνδρες. Ἡ κυβέρνησις δ' αὕτη δὲν ἐθεώρησεν ὑποχρεωτικὰς δι' αὐτὴν τὰς ὑποσχέσεις τοῦ σὶρ Bartle Frere, ἀπεποιήθη πᾶσαν βοήθειαν καὶ δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἄνευ τέλους παραλαβὴν τῶν σκευῶν μου. Ἐζήτει λοιπὸν 3000 φλωρίνια ὡς τελωνιακὸν δασμὸν λόγῳ ἀνάγκης οἰκονομιῶν, διότι ἀπὸ τῆς ἐκεῖθεν ἀναχωρήσεώς μου εἶχεν ἐπέλθει εἰς τὴν χώραν μεγάλη ἐμπορικὴ κρίσις. Ἀφορία τῆς γῆς, νόσοι τῶν ζώων, τῆς κυριωτάτης ἐξαγωγῆς τοῦ Ἀκρωτηρίου, ἔκπτωσις τῆς ἀξίας τῶν κατ' ἔτος ἐξαγομένων ἀδαμάντων διὰ 75—100 ἑκατομμυρίων φραγκων, ἡ κατὰ τὰ τέσσαρα πέμπτα ὑποτίμησις τῶν πτερῶν στρουθοκαμήλων, τῶν ὁποίων ἐγίνετο μεγάλη ἐξαγωγή, καὶ καθ' ὅλου γενική τις ἀποθάρρυνσις εἶχε καταβάλει τόσον πολὺ τὴν χώραν τοῦ Ἀκρωτηρίου, ὥστε δὲν ἐτόλμησα νὰ ἐπικαλεσθῶ δημοσίᾳ τὴν ἀρωγὴν τῶν φίλων μου, ἂν καὶ ὁ τύπος μὲ ὑπεδέχθη φιλοφρονέστατα καὶ ἔδειξε ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν αὐστροουγγρικὴν ταύτην ἐπιστημονικὴν ἐκστρατείαν.

Ἐν τῇ δυτικομεσημβρινῇ ἄκρᾳ τῆς πόλεως ἐνοικίασα μονόροφον οἰκίαν δι' 90 φλωρίνια κατὰ μῆνα. Ἀφοῦ δὲ παρέλαβον ἐκ τοῦ τελωνείου χάρις εἰς τὴν ἐγγύησιν τοῦ Ἄγγλου ἐμπόρου κ. Μούρισων τὰναγκαιότατα σκεύη μου καὶ τινα ἐπιστημονικὰ ἐργαλεῖα, ἐπεχειρήσαμεν νὰ ἐρευνήσωμεν ἐπιστημονικῶς τὰ περίχωρα τῆς Καπστάδης ἐφ' ὅσον διήρκουν αἱ πρὸς τὴν κυβέρνησιν, καὶ ἰδίως πρὸς τὸ τελωνειακὸν τμῆμα, διαπραγματεύσεις. Ὅτε ὅμως αἱ διαπραγματεύσεις αὗται ἀπεδείχθησαν ἄκαρποι, ἀπηυθύνα διὰ τοῦ προέδρου τῆς αὐστροουγγρικῆς ἑταιρίας τῆς ἐξαγωγῆς κ. Φραγκίσκου Γουλιέλμου παράκλησιν πρὸς τοὺς ἐν τῇ πατρίδι εὐγενεῖς φίλους μου νά μοι συνδράμωσιν ἐν τῇ ἀπροόπτῳ ταύτῃ στενοχωρίᾳ.

Μετὰ τρεῖς ἑβδομάδας, πολὺ πρότερον ἢ ὅτε προσεδόκουν, ἦλθεν ἡ τηλεγραφικὴ ἀγγελία βοηθείας ἐκ τῆς πατρίδος.

Ἡ πρώτη αὕτη ἀγγελία συνδέεται μὲ ἐνδιαφέρον τι ἐπεισόδιον. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἴχομεν ἐρευνήσει ἔλη τινα· ἡ ἡμέρα ἦτο θυελλώδης, σφοδρὸς ἀνατολικομεσημβρινὸς ἄνεμος μᾶς εἶχεν ἀναγκάσει νὰ ἐπιστρέψωμεν ὀλίγον ἐνωρὶς οἴκαδε. Οἱ ὑπηρέται μου ἐκοιμῶντο ἐκτὸς δύο, οἵτινες ἔμενον μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ μαγειρείῳ τῷ καὶ ἐστιατορίῳ. Ἐκαθήμεθα περὶ σανιδωτόν τι κιβώτιον, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευεν ὡς τράπεζα καὶ ὡμιλοῦμεν περὶ τῆς οἰκτρᾶς καταστάσεως. Αἴφνης ἐκρούσθη ἡ θύρα. Ἐπίσκεψις ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ; Ἔλαβον τὸ φῶς καὶ ἐπροχώρησα πρὸς τὴν θύραν· τότε ἡ σύζυγός μου ἐφώναξεν· «Αἰμίλιε, ἴσως εἶνε τηλεγράφημα ἐξ Εὐρώπης· τώρα δὰ το ἐνεθυμήθην.» Ἀνοίγω, ἁρπάζω ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ μικροῦ διανομέως τὸ τηλεγράφημα, ἀνοίγω καὶ ἀναγινώσκω γεγωνυῖα τῇ φωνῇ «Ἐκ τοῦ λόρδου Δέρβυ ἐν Λονδίνῳ. Οἱ δύο ὑπηρέται μου ἀνεπήδησαν καὶ μ' ἔχασκον. «Ἰατρε,» λέγει ὁ εἷς «ἦλθεν ἡ βοήθεια.» Ἀκούω βήματα καταβαίνοντος τὴν κλίμακα καὶ ἀναγινώσκω περαιτέρω, ἀλλ' εὑρίσκομαι ἐν μεγίστῃ ταραχῇ καὶ συγκινήσει. «Ἂν εἶνε δυνατόν» ἔλεγε τὸ τηλεγράφημα, «κάμετε ἐξαίρεσιν διὰ τὸν ἰατρὸν Χολοῦδον καὶ ἀφήσατε τὰ πράγματά του ἐλεύθερα τελωνιακοῦ δασμοῦ. Ὁ σὶρ Ἰωσὴφ Hooker τὸ συνιστᾷ θερμότατα.» Τί χαρά! Ὁ ἐπὶ τῶν ἀποικιῶν ὑπουργὸς τῆς Ἀγγλίας ἐπεμβαίνει ὑπὲρ ἡμῶν! Ἀλλὰ τοιαύτη τις ἐπέμβασις θὰ εὕρῃ ἄρά γε ἰσχὺν παρὰ τῇ ὑπευθύνῳ κυβερνήσει; Ἐνῷ ταῦτα σκέπτομαι, ἀκούεται πάλιν ἡ φωνὴ τοῦ διανομέως. Τοῦτο μ' ἔκαμε νὰ συνέλθω· βλέπω τὴν διεύθυνσιν τοῦ τηλεγραφήματος· διηυθύνετο πρὸς τὸν κύριον διοικητήν. Τότε ἐννόησα τί τρέχει. Ὁ διανομεὺς εἶχε δύο τηλεγραφήματα, ἓν διὰ τὸν διοικητὴν καὶ ἄλλο δι' ἐμέ, ἀμφότερα συγχρόνως ἀφιχθέντα τὸ μὲν ἐκ Λονδίνου, τὸ δὲ ἐκ Βιέννης. Ἐν τῷ σκότει δὲν ἠδύνατο ν' ἀναγνώσῃ τὰς ἐπιγραφὰς καὶ μοι εἶχε δώσει τὸ ξένον τηλεγράφημα. Ἡ φωνὴ «τηλεγράφημα ἐξ Εὐρώπης!» τόσον μὲ εἶχε συγκινήσει, ὥστε οὔτε ἀνέγνων τὴν ἐπιγραφὴν καὶ οὕτως ἔμαθον περὶ τῆς ἐνεργουμένης μοι βοηθείας. Τὸ δ' ἐκ Βιέννης τηλεγράφημα ἔλεγεν, «ἐσχηματίσθη κομιτᾶτον ἀρωγῆς καὶ ἐργάζεται δραστηρίως!» Ἦσαν λέξεις τοῦ φίλου μου κ. Γουλιέλμου. Ποῖον γόητρον ἐξήσκησαν αἱ λέξεις αὗται!

Ἐκαθήσαμεν καὶ συνεζητοῦμεν. Αἱ πολυσήμαντοι αὗται ἑπτὰ λέξεις ἀνελύοντο, ἐτίθεντο εἰς σχέσιν πρὸς τὸ ἐκ Λονδίνου τηλεγράφημα καὶ ἐχαιρετίζοντο ὡς διπλῆ ἀρωγή. Πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς ἑσπέρας ἐπίομεν καφέν. Ἀργὰ ἀπεσυρθημεν πρὸς ὕπνον εὐλογοῦντες ἐγκαρδίως τὸν μακρυνὸν βορρᾶν, τὴν γλυκεῖαν πατρίδα τὴν σπεύσασαν εἰς βοήθειαν ἐν τῇ ἀνάγκῃ.

Ταχέως ἐπραγματοποιήθη ἡ ἀρωγὴ αὕτη, διότι τὴν ἐπαύριον ἤδη ἐλάβομεν τὴν πρώτην τηλεγραφικὴν ἐπιταγὴν ἐκ 250 ἀγγλικῶν λιρῶν, μετ' ὀλίγον δὲ δευτέραν τοιαύτην καὶ μετά τινας ἑβδομάδας τρίτην, ἐνῷ ἡ τοῦ λόρδου Δέρβυ μεσιτεία οὐδὲν εἶχεν ἐπιτύχει, ἀλλ' ἐπλήρωσα ὑπερβολικὰ τελωνειακὰ τέλη. Ἡ κυβέρνησις τοῦ Ἀκρωτηρίου ἐφρόνει ὅτι ἄνευ ἀδείας τοῦ κοινοβουλίου δὲν ἠδύνατο ν' ἀφίνῃ δασμούς· τοῦτο θὰ ἦτο παράνομον! Μάτην ἐπεκαλέσθην τὰς κατὰ τὸ 1879 δοθείσας μοι ὑποσχέσεις, οὐδὲν ὠφέλησε! Τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον μοι ἐπετράπη, εἶνε νὰ λάβω προσωρινῶς ἐκ τοῦ τελωνείου τὰ κιβώτια, τὰ περιέχοντα τὰναγκαιότατα ἐνδύματα καὶ σκεύη καί τινα ἐργαλεῖα ἐπιστημονικὰ μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ πληρώσω ἐν καιρῷ τὸν δι' αὐτὰ ὀφειλόμενον δασμόν. Οἱ τελωνειακοὶ ὑπάλληλοι, ὅτε ἀργότερα ἐπεσκέφθησαν τὴν ἔκθεσίν μου. «Μᾶς συγχωρεῖτε,» ἔλεγον, «διότι ἠναγκάσθημεν νὰ σᾶς ζητήσωμεν τὸν δασμόν.» Ἀλλὰ τί ἔπταιον οὗτοι, οἱ ὁποῖοι ἐξεπλήρουν τὸ καθῆκον των; (ἀκολουθεῖ)

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΗΧΩ

Εἷς ἅγιος χάνων τὴν ὑπόληψίν του.— Εἷς τι χωρίον τοῦ Καίρου Σαφ Ἐλιτάδαν καλούμενον ἔζη ὁ σεβάσμιος Σέχας Ἀχμὲτ ὃν πάντες οἱ συγχωριανοί του ἐθεώρουν ἀδιαστάκτως ὡς ἅγιον, καὶ ὡς τοιοῦτον τὸν ἐτίμων καὶ τὸν ὑπελήπτοντο εἰς βαθμὸν ὑπέρμετρον. Δὲν ἐθεώρει ὅμως, φαίνεται, αὐτὸν τοιοῦτον καὶ ἡ ἀνευλαβὴς Μυστικὴ τοῦ Καίρου Ἀστυνομία διότι ἀπὸ καιροῦ ἔρριπτε κρυφὰ βλέμματα εἰς τὸ κελλίον του. Συμπέρασμα δὲ τῶν ἀδιακρίτων τούτων βλεμμάτων ὑπῆρξεν ἡ ἀνακάλυψις ὅτι ὁ καλὸς Ἀχμὲτ εἶχε τὴν οἰκίαν του ἀφιερωμένην ὅπως παρέχῃ ἄσυλον καὶ καταφύγιον ἀσφαλέστατον εἰς ὅλους τοὺς λυμαινομένους τὸ χωρίον ἐκεῖνο λῃστας. Ἡ ἀστυνομία τὸν παρέλαβεν ἀμέσως μεθ' ἑαυτῆς ἵνα ὁ ρημιζόμενος μέχρι τοῦδε ἅγιος πείσῃ διὰ τῶν λόγων του τοὺς δικαστὰς ὅτι πὴν πρᾶξιν του ταύτην τῷ ὑπαγόρευσεν ἡ ἁγιότης του καὶ ἡ... ὑπέρμετρος φιλελεημοσύνη.

* * *

Ὁ πρῶτος Κινεζικὸς Σιδηρόδρομος.— Ἄγγλοι μηχανικοὶ ἀπεπειράθησαν πρὸ τινων ἐτῶν νὰ κατασκευάσωσι γραμμὰς σιδηροδρομικὰς εἰς Κίναν ἀλλ' οἱ ἀνέκαθεν ἐχθροὶ τῶν ξένων καὶ τῆς συγκοινωνίας Κινέζοι δὲν ἐδέχθησαν τοῦτο κατ' οὐδένα λόγον, καὶ ἡ ἐπιχείρησις τῶν Ἄγγλων τότε ἐναυάγησεν.

Ὅ,τι οἱ Ἄγγλοι δὲν κατόρθωσαν, τὸ ἐπιτυγχάνουσι σήμερον Γάλλοι μηχανικοί, καὶ τοῦτο χάρις εἰς τὴν εὐνοϊκὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Πεσχίλης, τοῦ Λὶ Χούγκ Τσάγκ, καὶ τοῦ στρατηγοῦ Τσέγκ Κὶ Τόγκ.

Ἡ πρώτη λοιπὸν σιδηροδρομικὴ γραμμὴ ἥτις ἐντὸς ὀλίγου θὰ κατασκευασθῇ, θὰ συνενώνῃ τὸ Τιέν Τσίν μετὰ τῆς προσφιλοῦς τοῦ ἀντιβασιλέως διαμονῆς, ἐξ χιλιόμετρα ἀπεχούσης. Ἴσως δὲ φθάσῃ καὶ μέχρι τῆς αὐτοκρατορικῆς λεωφόρου αὐτῆς τῆς πρωτευούσης, τοῦ Πεκίνου.

* * *

Ποίαν ἐπιρροὴν τὰ χρώματα ἔχουσιν ἐπὶ τῶν τρελῶν.— Ἐσχάτως ἐγένοντο εἰς Ἰταλίαν ἀξιοπερίεργα πειράματα ἐπὶ τῆς ἐπιρροῆς ἣν τὰ χρώματα ἀσκοῦσιν εἰς τοὺς τρελούς. Ἔλαβον παράφρονα κατεχόμενον ὑπὸ νόσου ζοφώδους καὶ ἀρνούμενον νὰ φάγῃ καὶ τὸν ἐτοποθέτησαν εἰς θάλαμον βεβαμμένον διὰ κοκκίνης βαφῆς καὶ λίαν φωτεινόν. Τρεῖς ὧραι παρῆλθον, καὶ ὁ ἄσθενὴς ἐγένετο φαιδρότατος, ζητῶν συνάμα τροφήν.

Ἄλλος πάλιν κατεχόμενος ὑπὸ νόσου σχεδὸν παρομοίας, ἐθεραπεύθη διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου.

Εἷς μανιώδης μετεβλήθη εἰς πρᾶον καὶ γαλήνιον μετά τινων ὡρῶν διαμονὴν ἐντὸς θαλάμου κυανοῦ, καὶ ἄλλος ἐν θαλάμῳ ἰοχρόῳ.

Ἰατροί, μάρτυρες τῶν πειραμάτων τούτων, καὶ ὀλίγον εὔπιστοι, ἀποδίδουσι τ' ἀποτελέσματα ταῦτα ὄχι εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν χρωμάτων ἀλλ' εἰς αἰφνιδίως ἐπελθοῦσαν μεταλλαγὴν ἐπ' αὐτῆς τῆς νόσου τῶν παραφρόνων.

* * *

Τί καταναλίσκουσιν εἰς Παρισίους. Θέλετε νὰ μάθητε τί καταναλίσκουσιν οἱ Παρισινοί; Ἀκούσατε. Οἱ ἀρτοποιοὶ ἐν ὅλῃ τῇ πόλει ἀνέρχονται εἰς 1793.

Ἡ κατανάλωσις κρέατος ἐξ ἀγελάδων, μόσχων, ἱππων κλπ. ἀνῆλθεν καθ' ὅλον τὸ 1887 εἰς 187,953,739 χιλιόγραμμα.

Τῶν ἐγχωρίων καρπῶν ἡ κατανάλωσις εἶνε ἀνυπολόγιστος.

Οἱ ἰχθῦς ἀνῆλθον εἰς 5,945,330 χιλιόγραμμα, τὰ δὲ ὀστρεῖδια εἰς 1,189,966.

Ἡ κατανάλωσις τοῦ Βουτύρου ἀνῆλθεν εἰς 17,999 916 χιλιογρ. ἡ τῶν τυρῶν εἰς 5,332,434, καὶ ἡ τῶν ὠῶν εἰς 21,405,844.

Ἕκαστος λοιπὸν ἐκ τῶν 2,344,550 κατοίκων τῶν Παρισίων κατανάλωσε κατὰ τὸ 1887,147 χιλιόγραμμα ἄρτου, 11 χ. ἰχθύων, 18 χ. κρέατος, 7 χ. βουτύρου, 182 χ. ὠῶν καὶ 185 λύτρας οἴνου.

* * *

Μία νεᾶνις εὐγενῶς φερομένη.

Ἐκείνος (ἱκετευτικῶς)... Λοιπὸν ὁμολογεῖς ὅτι δὲν μὲ ἀγαπᾷς. Ἀλλ' ἡ τόση σου ἀγάπη, ἣν ἐδείκνυες πρὸς τὸν ἔρωτα μου, αἱ τόσαι σου... παραχωρήσεις;...

Ἐκείνη (ἀξιοπρεπῶς). Μετὰ τὴν τελευταίαν μου ἐξομολόγησιν, δύναται νομίζω νὰ ἐννοήσῃς ὅτι ἔπραττον ταῦτα παντα... εὐγενῶς φερομένη.

ΠΟΙΗΣΙΣ

(Ἐκ τῶν τοῦ Stecchetti)

—

Ὅταν τὰ φύλλα κίτρινα ἀρχίσουν ἕνα ἕνα
νὰ πέφτουν τὸ φθινόπωρο σ' τὸ χῶμα μαραμμένα,
κι' ἔλθῃς σ' τὸ κοιμητήριο θλιμμένη νὰ ζητήσῃς
τοῦ τάφου μου τὸν ἔρημο σταυρὸ νὰ προσκυνήσῃς,

—

Σὲ μιὰ γωνιὰ θὰ τὸν εὑρῇς καὶ γύρω του σπαρμένα
λουλούδια ποὺ τὸ στῆθος μου τὰ ἔχει γεννημένα.
Ἀπὸ τὰ νεκρολούλουδα αὐτὰ θέλω νὰ δρέψῃς
καὶ τὰ ξανθά σου τὰ μαλλιά, ἀγάπη μου νὰ στέψῃς.

—

Ξεύρεις, ἀγάπη μου, αὐτὰ, τί εἶναι τὰ λουλούδια;
Εἶναι τῆς μαύρης μου καρδιᾶς ἐκεῖνα τὰ τραγούδια
ποὺ ἐμελέτησά ποτε μὰ δὲν τάχω γραμμένα.
Εἶναι τὰ λόγια τὰ γλυκὰ ποὺ δὲν σ' ἔχω, πωμένα.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ

Γ. Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον τῆς «Φιλολογικῆς Ἀκροπόλεως» ἀναγνώσατε τὴν

ΝΥΜΦΗΣ ΕΚΛΟΓΗΝ

Ἡ ΔΙΗΓΗΣΙΝ ΠΕΡΙΕΧΟΥΣΑΝ

ΑΛΛΟΚΟΤΑ ΣΥΜΒΕΒΗΚΟΤΑ

διήγημα μαγευτικώτατον τοῦ δαιμονίου Ὄρμαν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κ. Ν. Α. Ἐνταῦθα.— Εὐαρεστήθητε νὰ διέλθητε ἐκ τοῦ γραφείου.—